

N:o 195.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen med förslag till ändrad lydelse af vissa delar af gällande förordning med tulltaxa för inkommande varor; gifven Stockholms slott den 12 april 1912.

Under åberopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att besluta,

dels att nedan nämnda delar af tulltaxeförordningen skola erhålla följande förändrade lydelse:

§ 4.

Tullfrihet åtnjutes, utom för varor, hvilka enligt tulltaxan äro fria från tullafgift, jämväl för:

g) instrument, redskap, verktyg och dylikt, som på resa stadd utöfvare af vetenskap, konst eller handtverk i och för sådan utöfning medför eller hvilka till honom inkomma med särskild lägenhet, i sist-nämnda fall såvida han aflämnar på tro och heder afgifven skriftlig försäkran, att de införas för att af honom brukas i dylik utöfning och ej införas i handelsafsikt;

§ 5.

Vid resa, annorledes än med järnväg, från Norge till Sverige öfver de delar af gränsen, som äro belägna norr om gränsstationen i Mitandersfors i Värmland, vare det, med undantag för spelkort, hvilka äro underkastade såväl stämpelafgift som tull, samt brännvin och sprit jämte därmed beredda drycker äfvensom vin, för hvilka senare varor tull skall erläggas, medgifvet att af till införsel tillåtna, tull underkastade naturalster eller tillverkningar tullfritt medföra följande mindre partier, nämligen:

bröd, alla slag, tillsammans 20 kilogram,
fläsk, alla slag, tillsammans 10 kilogram,
garn, alla slag, tillsammans 5 kilogram,
kaffe, alla slag, och kaffesurrogat, tillsammans 5 kilogram,
malt, 40 kilogram,
maltdrycker, alla slag, tillsammans 10 liter,
risgryn, 5 kilogram,
socker och sirap, alla slag, tillsammans 10 kilogram,
spannmål, omalen, 150 kilogram,
» malen, 100 kilogram,

tobak, oarbetad och arbetad, alla slag, tillsammans 1 kilogram,
väfnader, alla slag, tillsammans 15 meter, dock icke utöfver ett värde af 40 kronor, samt

andra varor till ett sammanlagdt värde af 30 kronor;

dock att för det fall, att resan sker öfver någon af här nedan angifna delar af riksgränsen, ofvan stadgade myckenheter i fråga om nedannämnda varor sålunda ökas, att det skall vara den resande tillåtet att af dem tullfritt medföra följande partier, nämligen,

a) vid resa öfver gränsen mot Härjedalen eller mot Frostvikens socken i Jämtland eller mot Västerbottens län:

socker och sirap, alla slag, tillsammans 20 kilogram,
spannmål, omalen och malen, tillsammans 600 kilogram, samt

b) vid resa öfver gränsen mot Arjeplogs eller Karesuando socknar i Norrbottens län:

socker och sirap, alla slag, tillsammans 50 kilogram,
spannmål, omalen och malen, tillsammans 600 kilogram,

andra varor, rörande hvilka icke här ofvan i denna paragraf särskildt stadgats, till ett sammanlagdt värde af 50 kronor.

Där vara af resande medföres i större myckenhet, än ofvan stadgats, skall tull, enligt hvad eljest gäller, erläggas för hela den af varan införda kvantiteten.

Tullfrihet, hvarom i denna paragraf sägs, gäller icke för varor, som i handelsafsikt införas vare sig för att i vanlig ordning försäljas eller för att utlämnas såsom ersättning för verkställdt arbete, ej heller för varor, som af handlande eller för handlandes räkning införas, såvidt de äro af de slag, med hvilka han idkar handel.

Resande vare, om tulltjänsteman eller tullbetjänt sådant fordrar, skyldig att, jämte uppgift om yrke och hemvist, aflämna en under edlig förpliktelse afgifven skriftlig försäkran, att de varor, han medför, icke införas i handelsafsikt, på sätt ofvan förmäles. Införas varorna icke för resandes egen räkning, skall sådan försäkran afgifvas af den, för hvilkens räkning de införas. Underlåter vederbörande aflämna dylik försäkran, skola varorna i vanlig ordning tullbehandlas.

Hurusom för socker, hvilket enligt denna paragraf införes tullfritt, jämväl frihet från sockerskatt må åtnjutas, därom är särskildt stadgadt.

§ 13.

1. Vid utförsel sjöledes från stapelstad af följande, utaf utländskt råämne inrikes tillverkade varor beviljas restitutionsvis af tullmedlen: för 1 kilogram raffineradt socker, topp-, kandi- eller kak- 10 öre

hvarvid för öfrigt iakttages:

a) att af de här upptagna varor minst 25 kilogram af hvar-dera skola till export angifvas och på en gång afsändas; kommande dock denna bestämmelse icke att äga tillämpning, då den vara, för hvilken tullrestitution sökes, utföres för proviantering af fartyg under enahanda förhållanden med dem, då utländska varor skulle, enligt hvad därom är eller varder stadgadt, vid dylik proviantering åtnjuta tullfrihet

6. Hvad i denna paragraf är föreskrifvet angående tullrestitution eller befrielse från tullafgift vid utförsel gäller äfven, då gods, för hvilket sådan restitution eller befrielse ifrågasättes, utföres till frihamn eller intages å frilager; skolande landväga utförsel till frihamn äfvensom intagning å frilager verificeras på sätt särskildt är eller varder stadgadt, hvaremot i fråga om verificering af utförsel sjöledes till frihamn skall

i tillämpliga delar lända till efterrättelse hvad förut i denna paragraf är föreskrifvet beträffande verificering af utförsel till utrikes ort.

dels att nedan omförmälda delar af tulltaxan skola erhålla följande lydelse:

3. Kalkspat

Anm. Kalkspat och annan hvit kalksten, som pulveriserats till sådan finlek, att varan i förefintligt skick är användbar som färg, tullbehandlas som krita, malen, slammad eller fälld.

Frö:

90. andra slag, ej särskildt nämnda, äfven pulveriserade;
äfvensom fröstoft (sporer) *fria.*
-

Frukter (af träd) och bär:

torkade:

andra slag, ej särskildt nämnda; äfvensom saltade:

116. icke ätbara eller till prydnad användbara, äfven
pulveriserade *fria.*
-

Växter, ej särskildt nämnda:

torkade eller annorledes preparerade:

132. andra slag, äfven pulveriserade *fria.*
Kvistar och blad, naturliga:
-

134. andra slag, ej särskildt nämnda, äfven pulveriserade *fria.*
-

Socker:

158. raffineradt, alla slag, såsom topp-, kandi- och kak-
samt krossadt eller pulveriseradt 1 kg. 14 öre
oraffineradt:
159. till färgen icke mörkare än n:r 18 af den i
världshandeln gällande holländska standard,
hvarå genom generaltullstyrelsens försorg
normalprof hållas tullförvaltningarna till-
handa 1 kg. 14 öre
160. till färgen mörkare än nämnda standardnummer,
äfvén om varan inkommer i upplöst eller fly-
tande tillstånd 1 kg. 9 öre
-
215. Drif- och transportremmar, snören samt slangar af
läder eller tarmar, äfvén i förening med annat
ämne; ryck-, slag- och syremmar; tekniska läder-
varor, såsom öfverdrag till valsar, samt råhuds-
kolfvar och packningar; äfvén som guldslagarhinna 1 kg. 60 öre
-
232. Bark, alla slag, ej särskildt nämnda, äfvén pulveri-
serade; äfvén som näfver, korkbark (äfvén i till-
skurna bitar) samt korkbarksaffall *fria.*
-

D. Bomull.

Garn:

495. effekt- eller fantasigarn: tullbehandlas lika med
flertrådigt, mer än en gång tvinnadt garn.
- Anm.* Med effekt- eller fantasigarn förstås sådant i regel
två- eller flertrådigt garn, som utesluter hela sin längd
eller på bestämda afstånd företer noppor, förtjockningar,
knutar, öglor, slingor, spiraler eller dylikt, äfvén som
garn, på galvanisk väg öfverdraget med metall.
-

551. Polerduk, såsom smärgel-, karborundum-, pimstens-, glas- och flintduk m. fl., jämväl i tillklippta, tillskurna eller utstansade stycken, med eller utan sömnadsarbete 1 kg. 25 öre
-
- Rullgardiner:
- 569 a. andra
- 569 b. Dykardräkter samt delar därtill, såsom hjälmar, skor med blytyngder, muddar m. fl. 100 kr. 10 kr.
-
663. Kranar, kylrör och andra för tekniskt bruk afsedda, ej särskildt nämnda och ej till fajans- eller porslinsvaror hänförliga artiklar, äfven armerade; samt kapslar af porslin till kulkvarnar, äfvensom kulor af porslin till kulkvarnar och andra maskiner ... 100 kg. 2 kr.
-
- Floretter, sablar, värjor, bajonetter, huggare och dylika vapen (med eller utan tillhörande baljor); äfvensom delar därtill:
837. förgyllda, försilfrade, förnicklade eller etsade
Anm. Såsom förgyllda, försilfrade, förnicklade eller etsade anses varorna, äfven om sådan bearbetning förekommer allenast å delar, bestående af annan metall än järn.
-
1245. Dextrin, i fast eller flytande form
Anm. 1. Såsom dextrin tullbehandlas äfven stärkelseklister samt dextrin- eller stärkelsehaltiga appreturmedel.
Anm. 2. Afdrag i vikten medgifves ej för askar, burkar, flaskor och dylikt emballage.
-
- 1322 a. Konstnärarbeten
- 1322 b. Husgeräds- eller andra lösörepersedlar, gamla och brukade och ej inkommande i den ordning, i § 4 tulltaxeförordningen sägs, därest ägaren på tro och heder skriftligen intygar, att de införas för eget bruk och ej i handelsafsikt 100 kr. 15 kr.
-

dels att nedan nämnda delar af underrättelserna om hvad vid tulltaxans tillämpning iakttagas bör skola erhålla följande förändrade lydelse:

§ 1.

Vara förtullas i det skick, hvori den inkommer, med iakttagande, där ej i fråga om vissa varuslag är annorlunda stadgadt:

a) att vara, som utgör en *blandning* af beståndsdelar, hänförliga till taxerubriker med olika tullsatser, skall, om någon beståndsdel drager värdetull och varan icke innehåller sprit eller eter, förtullas enligt hvad taxan stadgar för ifrågavarande beståndsdel samt i annat fall tullbehandlas lika med den beståndsdel, som är underkastad högsta tullavgiften; skolande emellertid härvid beståndsdelar, som förekomma endast i obetydlig mängd och icke väsentligen inverka på varans beskaffenhet, lämnas utan afseende, för så vidt de icke utgöras af sprit eller eter eller ock afsikt skäligen kan förutsättas att medelst deras inblandning undandraga dem belöpande tullavgift;

b) — — — — —
— — — — — synliga.

§ 2.

9. Införas varor af olika slag, förpackade i ett och samma emballage, och är med afseende å någon af dem stadgadt, att vid förtullningen vikten af sådant emballage skall i varans vikt inberäknas, lägges det gemensamma emballagets vikt till vikten af denna vara; dock skall vikten af dylikt emballage icke inberäknas i vikten af vara, som utgör allenast en oväsentlig del af innehållet.

Förekomma i samma förpackning olika varor, i fråga om hvilka sådan bruttoförtullning är stadgad, lägges emballagets vikt till vikten af den hufvudsakliga bland dessa varor.

dels ock att förestående bestämmelser skola tillämpas från och med den 1 januari 1913.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Theodor Adelswärd.

Utdrag ur protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 12 april 1912.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern STAAFF,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve EHRENSVÄRD,
Statsråden: PETERSSON,
SCHOTTE,
BERG,
BERGSTRÖM,
friherre ADELSWÄRD,
PETRÉN,
STENSTRÖM,
LARSSON,
SANDSTRÖM.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet friherre Adelswärd yttrade:

Jag anhåller att få framlägga förslag till åtskilliga detaljändringar i tullagstiftningen äfvensom i sammanhang därmed ett förslag till tryggande af sockerbeskattnings effektivitet vid den vid nästkommande årsskifte inträdande förhöjningen af sockerskatten.

De tullförfattningsfrågor, å hvilka jag nu ber att få påkalla uppmärksamhet, äro föranledda dels af en Riksdagens skrifvelse med begäran om utredning rörande lättnader för gränstrafiken mot Norge, dels af de nyligen för Riksdagen framlagda förslagen till förordningar om provianteringsfrilager och om frilager, dels af framställningar från generaltull-

Bihang till Riksdagens protokoll 1912. 1 saml. 154 häft. (Nr 195—196.) 2

styrelsen med förslag till förenklingar i och förtydliganden af tulltaxeförfattningarna, dels af en framställning från enskildt håll om tullbehandlingen af dykardräkter, dels ock slutligen af den vid 1908 års Riksdag antagna planen för sockerbeskattningsens ordnande.

**Gränstrafiken
med Norge.**
*Tulltaxe-
förordn. § 5.*

Gränstrafiken mellan Sverige och Norge regleras i tullafseende, bland annat, genom bestämmelserna i § 5 tulltaxeförordningen. Dessa bestämmelser hafva före gällande tulltaxeförordnings trädande i kraft den 1 december 1911 funnits inrymda i särskild, hvarje år förnyad förordning angående vissa bestämmelser rörande gränstrafiken mellan Sverige och Norge.

Enligt nyss berörda lagrum är medgifvet, att vid resa, annorledes än med järnväg, från Norge till Sverige öfver den del af gränsen, som ligger norr om gränstullstationen i Mitandersfors i Värmland, tullfritt införa mindre partier af eljes tullpliktiga varor. I författningen äro fastställda de maximikvantiteter af olika varuslag, som få tullfritt medföras, därvid för somliga gränstrakter medgifvits något större kvantiteter än för öfriga trakter. De mindre beloppen äro upptagna i mom. a) af lagrummet i fråga och gälla vid införsel öfver de delar af riksgränsen, som äro belägna mellan Mitandersfors och Dalarnas södra gräns samt mellan Ljusnebacken i Härjedalen och riksröset nr 167 i Jämtland äfvensom mellan Kalls och Frostvikens socknar i sistnämnda landskap. I mom. b) stadgas rörande de något större kvantiteterna, som få införas öfver de nyss ej nämnda delarna af riksgränsen norr om Mitandersfors.

*Riksdagens
skrifvelse
år 1909.*

I sammanhang med antagande af förordning angående vissa bestämmelser rörande gränstrafiken mellan Sverige och Norge, hvars 1 § var, fränsedt ett par mindre betydande detaljer, likalydande med nu förevarande lagbestämmelse, anförde Riksdagen i skrifvelse till Konungen den 30 mars 1909, att vissa omständigheter tydde på att befolkningen i en del trakter vid gränsen mot Norge möjligen kunde vara i behof af tullfrihet för större varukvantiteter än de i den af Riksdagen härutinnan antagna förordning fastställda samt att, då det otvifvelaktigt för den del af gränsbefolkningen, som för inköp af lifsförnödenheter vore företrädesvis hänvisad till norska orter, vore af stor betydelse att få tullfritt på en gång införa tillräckliga mängder af sådana varor, det syntes vara påkalladt, att en undersökning föranstaltades till utrönande, huruvida och i hvilken omfattning en i sådant afseende utsträckt tullfrihet lämpligen borde medgifvas, utan att anledning till missbruk därigenom gäfves, och begärde Riksdagen därför hos Kungl. Maj:t en utredning i sådant syfte.

Genom nådig remiss den 16 april 1909 anbefalldes generaltullstyrelsen att afgifva underdånigt utlåtande i frågan; och med skrifvelse af den 16 december 1911 har nu generaltullstyrelsen inkommit med utredning och förslag i ärendet.

I anledning af remissen har generaltullstyrelsen infordrat yttranden i ärendet från tullkammaren i Strömstad, gränsbevakningschefen i Dalsland, Värmland och Dalarne samt tullkamrarna i Karlstad, Falun, Östersund, Umeå, Piteå och Luleå, den sistnämnda efter tullkammarens i Riksgränsen hörande, äfvensom från gränsinspektionen i Funäsdalen, hvarjämte, sedan generaltullstyrelsen i skrivelser till Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Göteborgs och Bohus, Älfsborgs, Värmlands, Kopparbergs, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, med bifogande i afskrift af de utaf tullmyndigheterna i de respektive länen afgifna yttrandena, anhållit om utlåtanden i ämnet, sådana utlåtanden inkommit och därvid tillika öfverlämnats yttranden från lokala myndigheter och menigheter i en del af här ifrågavarande gränstrakter.

I de till generaltullstyrelsen inkomna yttrandena har angående förhållandena å de olika trakterna vid gränsen mot Norge i hufvudsak anförts följande.

*Till general-
tullstyrelsen
inkomna
yttranden.*

Beträffande först *Göteborgs och Bohus län* har Kungl. Maj:ts befallningshafvande i sagda län förklarat sig hafva vid frågans öfvervägande kommit till den uppfattning, att — då Riksdagens ifrågavarande framställning icke åsyftade utredning, huruvida den tullfrihet, som vid trafik öfver riksgränsen mot Norge varit medgifven, men enligt nådiga förordningen den 16 maj 1906 angående vissa bestämmelser rörande gränstrafiken mellan Sverige och Norge upphört och sedermera icke ånyo kommit till stånd, skulle åter införas i viss omfattning, utan endast afsåge frågan, huruvida den tullfrihet, som alltjämt vore medgifven vid nämnda gränstrafik för vissa sträckor af gränsen, borde få gälla för större varukvantiteter än de i den af Riksdagen härutinnan antagna förordning fastställda — föreliggande ämne icke kunde, vid det förhållande att någon tullfrihet icke vidare funnes medgifven vid gränstrafiken mellan länet och Norge, anses beröra några områden i detta län, hvarför Kungl. Maj:ts befallningshafvande följaktligen funne sig sakna anledning till vidare yttrande i ärendet.

Tullkammaren i Strömstad har däremot — under hänvisning till tidigare utlåtande i anledning af en den 17 maj 1904 af nämnda års riksdag begärd utredning rörande eventuell begränsning af giltighetsområdet för då gällande förordning angående vissa bestämmelser be-

träffande gränstrafiken mellan Sverige och Norge, i hvilket utlåtande tullkammaren tillstyrkt borttagandet utaf den ditintills medgifna tullfrihet för gränsbefolkningen inom länet af, bland andra, det skäl, att ifrågavarande frihet gäfvé anledning till en mångfald missbruk, som verkade demoraliserande på befolkningen och vore förlustbringande för staten — uttryckligen betonat, att, sedan förberörda förordning af den 16 maj 1906 trädte i kraft, intet förekommit, som kunde gifva tullkammaren anledning att tillstyrka ett återinförande af en så beskaffad tullfrihet, hvad ifrågavarande län anginge.

Hvad vidare angår gränstrafiken inom *Älfsborgs län* har Kungl. Maj:ts därvarande befallningshafvande förklarat sig anse något verkligt behof af utsträckt tullfrihet icke föreligga. Ty ehuru kommunikationerna inom de delar af länet, som gränsa till Norge, nog lämnade mycket öfrigt att önska, hade dock gränsbefolkningen dels genom Dalslands järnväg och Uddevalla-Lelången banan samt de kanaliserade sjöarna Stora Lee och Lelången, å hvilka under seglationstiden regelbunden daglig ångbåtstrafik ägde rum, dels ock genom landsvägar, af hvilka för närvarande en för orten viktig samfärdsled mellan Dals Eds och Nössemarks socknars kyrkor vore under anläggning, någorlunda bekväma förbindelser med det öfriga Sverige. För öfrigt syntes någon svårighet icke förefinnas för befolkningen att hos landthandlande, däraf ett jämförelsevis stort antal funnes i orten, eller genom där befintliga landtmannaföreningar till rimligt pris erhålla behöfliga förnödenheter.

Icke heller gränsbevakningschefen i Dalsland, Värmland och Dalarna har i sitt utlåtande i ärendet funnit något större behof af tullfrihet föreligga för berörda gränstrakter, hvilka nu sakna sådan tullfrihet.

Jämväl beträffande *Värmlands läns* södra gränstrakter, för hvilka icke heller någon tullfrihet af nu ifrågavarande slag för närvarande är medgifven, har gränsbevakningschefen påpekat, att något större behof af dylik frihet icke föreläge, enär på svenskt område funnes godt om köpmän, som tillhandahölle handelsvaror till ortens priser. Däremot syntes för trakterna vid riksgränsen mellan Mitandersfors i Värmland och gränsen mot Dalarne vara af behovet påkalladt, icke blott att den enligt gällande gränstrafikbestämmelser medgifna rätt att åtnjuta tullfrihet bibehölles, utan äfven att tillstånd lämnades att vid resa från Norge medföra större kvantiteter af de nödvändigaste lifsmedlen än som vore enligt § 1 mom. a) i gränstrafikförordningen den 7 maj 1909 tillåtet. Stadgandet i sistberörda moment borde därför, enligt gränsbevakningschefens åsikt, delad icke blott af tullkammaren i Karlstad, utan äfven, med här vidare omförmälda afvikelse, af Kungl. Maj:ts

befallningshafvande i Värmlands län, bortfalla och bestämmelserna under sagda paragrafs mom. b) i stället blifva gällande jämväl vid resa öfver riksgränsen mellan Mitandersfors och gränsen mot Dalarna. Gränsbevakningschefen har insändt och åberopat utdrag ur kommunalstämmo-protokoll från Bogens och Lekvattnets socknar äfvensom från Östmarks samt Södra och Norra Finnskogens socknar, däruti uttalanden gjorts om behovet af ökad tullfrihet. Till förekommande af missbruk borde, enligt gränsbevakningschefens af tullkammaren i Karlstad biträdda mening, särskildt stadgas, att för erhållande af tullfrihet för medförda varor desamma skulle uppvisas för närmaste gränsridare eller vid närmaste gränsstation, samt att denna tullfrihet finge åtnjutas uteslutande af den gränsbefolkning, som hade sitt fasta hemvist inom 20 kilometer från riksgränsen — ett förslag, hvilket emellertid icke i dess helhet vunnit gillande af Kungl. Maj:ts befallningshafvande i länet, som nämligen funnit sistberörda begränsning komma att blifva rätt svår att i praktiken uppehålla och i hvarje händelse vara något snävt affattad.

Såsom motiv för den ifrågasatta utsträckningen har af myndigheterna i hufvudsak åberopats, att dessa aflägsna och fattiga bygder, som på grund af en i allmänhet mycket mager jordmån och ett kargt klimat ej på långt när förmådde frambringe tillräckligt med brödsäd, hade dåliga kommunikationer med bättre lottade delar af vårt land, under det att förbindelserna med norska orter vore betydligt lättare. Vidare hade erfarenheten visat, att gränsbefolkningen sällan erlade tull för någon större kvantitet spannmål utan föredroge att så ofta som möjligt införa de små varukvantiteterna, och att färden vore lönande, äfven om den måste företagas en å två gånger i veckan, ity att priset per 100 kilogram mjöl ställde sig 6 å 8 kronor lägre i Norge än i Sverige. Af någon betydelse för statskassan ansåges därför en utsträckt tullfrihet i berörda hänseende icke vara, men gränsbefolkningen skulle bespara sig både tid och arbete, om större varukvantiteter blefve tullfria vid införseln.

I fråga om *Kopparbergs län* har af de hörda myndigheterna i hufvudsak anförts följande. Tullkammaren i Falun, med hvilken myndighet kronofogden i Västerdals fögderi äfvensom kronolänsmannen i Transtrands distrikt af sagda fögderi samt Transtrands sockens kommunalstämma och kommunalnämnd jämte Särna sockens kommunalstämma instämt, anser, att den för befolkningen vid Dalagränsen mot Norge nu gällande tullfrihet bör bibehållas vid de varukvantiteter, som finnas angifna i förordningen rörande gränstrafiken, då den medgifna tullfria införseln af vissa förnödenheter motsvarade gränsbefolkningens

behof och en större sådan frihet lätt kunde locka till missbruk. Ej heller anser kronolänsmannen i Särna distrikt af Ofvan-Siljans fögderi, att förhållandena i distriktets gränstrakter mot Norge påkalla eller nödvändiggjöra någon förändring af bestämmelserna i § 1 mom. b) af gränstrafikförordningen; en utstäckt tullfrihet skulle, anför denne, visserligen hälsas med tillfredsställelse men säkerligen fresta till missbruk. Där-
emot göra Lima sockens kommunalstämma och kommunalnämnd, hvilkas åsikter i ärendet delas af kronolänsmannen i Lima distrikt af Västerdals fögderi, framställning om utsträckt tullfrihet för den till omkring 170 personer uppgående befolkningen i de söder om Rörbäcksnäs vid gränsen mot Norge belägna byarna Långviken, Södra Löten, Norra Löten, Örsjön, Storhögen, Svartåsen, Risberget, Skepparberget och Kroksätra, ett förslag som emellertid afstyrkes af kronofogden i Västerdals fögderi, enär ifrågavarande byar vintertiden hade kortare väg till järnvägsstationen i Lima än flertalet byar i Transtrands socken, där ett dylikt behof icke ansåges föreligga. Ytterligare göres hemställan om höjning af till tullfri införsel lofgifna spannmålskvantiteter *dels* för Idre kapellag af kronofogden i Ofvan-Siljans fögderi, hvilken anser, att för hvarje hushåll borde få på en gång införas högst 400 kilogram malen spannmål, dock med den begränsning, att tullfrihet för nämnda kvantitet medgäfvdes endast åt den fast boende gränsbefolkningen på ett afstånd af tre nymil från riksgränsen, att sammanlagda myckenheten af den för hvarje hushåll införda malda spannmålen icke finge öfverstiga 800 kilogram per år, samt att gränsbefolkningen blefve i öfrigt underkastad den kontroll, som kunde pröfvas erforderlig, *dels* för Särna socken af dess kommunalnämnd, som förmenar, att tullfrihet för malen spannmål borde medgifvas där för en till 300 kilogram höjd kvantitet. Sistnämnda hemställan af Särna sockens kommunalnämnd har emellertid icke biträdts af socknens kommunalstämma, hvilken, såsom redan blifvit antydt, instämt i tullkammarens i Falun förut omförmälda yttrande.

Kronofogden i Ofvan-Siljans fögderi har till stöd för sin berörda hemställan beträffande Idre kapellag hvad angår sagda kapellag anfört följande. Afståndet från Idre kapell, dit väglängden från närmaste järnvägsstation, Älfdalen, utgjorde 11.3 nymil, till gränsen mot Norge vore 4 nymil. Mellan Idre kapell och riksgränsen vore på ett afstånd från riksgränsen af en nymil belägen en mindre by med ett ringa antal invånare. För öfrigt låge i denna aflägsna fjälltrakt, vidt skilda, endast en del nybyggen med högst tre gårdar. De varor, som gränsbefolkningen i Idre kapellag för närvarande införde från Norge, utgjordes hufvudsakligen af malen spannmål, hvarå priset i Norge ställde

sig 6 à 8 kronor billigare per 100 kilogram än i Sverige. Då emellertid nu endast 100 kilogram malen spannmål finge af en hvar tullfritt införas, måste gränsbefolkningen å denna karga ort, där ingen odling af säd kunde äga rum, för att fylla sitt behof af mjöl företaga en hel del kostsamma och tidsödande resor till Norge för mjölets inköpande. Med afseende å de af kronofogden sålunda angifna förhållandena ansåge han, att beträffande denna ort den ifrågasatta utsträckningen af tullfriheten icke innebure någon fara för missbruk.

Slutligen har Kungl. Maj:ts befallningshafvande i länet, under hänvisning till de nu refererade yttrandena af kommunalstämmor och kommunalnämnder samt kronofogdar och kronolänsmän, anført, att beträffande ifrågavarande län annan ändring i förordningen angående vissa bestämmelser rörande gränstrafiken mellan Sverige och Norge den 7 maj 1909 icke syntes vara af förhållandena påkallad, än att för undvikande af tidsödande och kostsamma resor den lofgifna tullfria varukvantiteten spannmål, hvarje slag, skäligen borde höjas till 300 kilogram, dock att den sammanlagda myckenheten af sådan malen spannmål för hvarje hushåll af den bofasta gränsbefolkningen icke borde få öfverstiga 800 kilogram årligen.

Beträffande vidare *Jämtlands län* och då först Härjedalen har gränsinspektionen i Funäsdalen föreslagit, att tullfrihet måtte, då resa sker öfver den del af gränsen, som är belägen söder om Ljusnebacken, medgifvas, hvad angår socker och sirap samt spannmål, för 20 kilogram socker och sirap tillsammans, för 300 kilogram spannmål, omalen, samt för 200 kilogram spannmål, malen, och motiverat sitt förslag därmed, att Härjedalens gränsbefolkning vore synnerligen fattig och ej hade råd eller tillfälle att mer än en gång om året för inköp af lifsförnödenheter företaga en resa till Norge, dit afståndet ändock vore kortare än till svensk handelsplats, samt att missbruk af en sålunda utsträckt tullfrihet icke vore att befara. I fråga åter om Jämtland har tullkammaren i Östersund gjort framställning *dels* därom, att befolkningen i Åre och Hotagens socknar måtte vid införsel öfver gränsen mot Norge erhålla tullfrihet i enlighet med stadgandena i § 1 b) af gränstrafikförordningen, *dels* därom att befolkningen i Frostvikens socken måtte medgifvas tullfrihet i enlighet med bestämmelserna i sagda författningsrum, dock att kvantiteten af socker och sirap måtte höjas till 25 kilogram tillsammans, samt att malen spannmål borde få införas på här ifrågavarande sätt efter hvars och ens styrkta behof och under i öfrigt gällande bestämmelser. Hela befolkningen utefter gränsen inom Jämtlands län vore nämligen, yttrar tullkammaren,

hänvisad att göra sina uppköp af lifsförnödenheter från Norge, och, då vissa byar vid gränsen äfven inom Åre och Hotagens socknar, hvilka för närvarande icke ägde den Frostvikens och Kalls socknar beredda förmånen att få tullfritt införa de i gränstrafikförordningen för vissa platser fastställda *större* kvantiteterna af åtskilliga varor, låge fullt så obekvämt till som byarna i Kalls socken, borde äfven förenämnda gränsbyar inom Åre och Hotagens socknar tilldelas samma rättigheter som byarna i Kalls socken. Någon fara för missbruk därigenom föreläge icke. För öfrigt vore gränsbefolkningen i dess helhet fattig och i alla afseenden illa lottad. Frostvikens socken hade det sämst ställt med afseende på vägförbindelser inåt landet; den enda från Frostviken ledande landsvägen ginge öfver gränsen till Norge ned mot kusten, där sockenbefolkningen i regel inköpte mjöl och andra lifsförnödenheter. Då tid och vägförhållanden lade hinder i vägen för dylika långa resors företagande alltför ofta, inköptes vanligen på en gång en större kvantitet varor, som delvis magasinerades vid gränsen och infördes successivt i tillåtna kvantiteter. Detta blefve emellertid betungande, särskildt som transportmöjligheten till stor del vore beroende på isföre. Bereddes den för sagda socken afsedda lättningen vid införseln af vissa erforderliga varupartier, skulle kontrollen däröfver icke blifva mindre effektiv än den för närvarande vore, isynnerhet som socknen vore så belägen, att införsel från Norge däröfver till annan socken icke kunde med fördel praktiseras.

I förenämnda yttrande af tullkammaren i Östersund hafva såväl Kungl. Maj:ts befallningshafvande i länet som, i hvad vederbörande länsdel däraf beröres, kronofogden i Jämtlands norra fögderi jämte kronolänsmännen i Föllinge och Frostvikens distrikt samt kronofogden i Jämtlands västra fögderi jämte kronolänsmannen i Undersåkers distrikt instämt. Kronolänsmannen i Mörsils distrikt har förklarar sig anse billigt och rättvist, att alla gränssocknarna inom Jämtland komme i åtnjutande af samma och lika förmåner i fråga om tullfri varuinförsel från Norge, och att dessa förmåner blefve fastställda i öfverensstämmelse med det af Östersunds tullkammare afgifna förslaget beträffande Frostvikens socken. I händelse af en sådan tullfrihets medgifvande vore osannolikt, att missbruk därigenom skulle uppstå.

Hvad därefter angår *Västerbottens län* anför tullkammaren i Umeå, hvars framställning i ärendet tillstyrkes af Kungl. Maj:ts befallningshafvande i länet, att utsträckt tullfrihet för länsbefolkningen i gränstrakterna mot Norge vore, intill dess kommunikationerna i dessa trakter blefve bättre, påkallad beträffande följande varor och till nedannämnda

kvantiteter, nämligen: fläsk, alla slag, 40 kilogram, socker och sirap, alla slag, tillsammans 20 kilogram samt spannmål, malen, 600 kilogram. För upptagandet af en så hög kvantitet malen spannmål talade särskildt följande omständigheter. Afståndet från Vilhelmina, Stensele, Tärna och Sorsele socknar till Norge, dit sagda socknars befolkning företrädesvis vore hänvisad för inköp af lifsförnödenheter, samt åter utgjorde 30 à 40 nymil, och att färdas berörda väg droge en tid af 2 à 3 veckor. En dylik provianteringsresa kunde därför i allmänhet företagas blott en gång om året, därvid de fattigare fjällborna måste lita sig till hvad hjälpsamma, något bättre lottade grannar kunde medföra åt dem. Att något missbruk af förmånen af en sålunda utsträckt tullfrihet skulle äga rum befarades icke.

Hvad slutligen beträffar *Norrbottens län* är det enligt Kungl. Maj:ts befallningshafvandes i nämnda län åsikt egentligen endast gränsbefolkningen i Arjeplogs och Karesuando socknar, som är i nämnvärd mån berörd af föreliggande fråga. Enligt sagda myndighets förmenande vore denna befolknings behof af tullfrihet icke tillräckligt tillgodosedt genom de bestämmelser, som härutinnan innefattades i förordningen angående vissa bestämmelser rörande gränstrafiken mellan Sverige och Norge den 7 maj 1909. Den fattiga befolkningen i nämnda socknar, som oundgängligen vore på grund af förhållandena hänvisad till att göra vissa inköp i Norge, kunde icke efterlefva bestämmelser, genom hvilka dess rätt till tullfri införsel af vissa varor därifrån vore begränsad i enlighet med nämnda förordning, och gifvetvis kunde ej heller efterlefnaden af dylika bestämmelser med rimlig kostnad för statsverket öfvervakas. Det syntes därför Kungl. Maj:ts befallningshafvande vara i hög grad önskvärdt, att befolkningen i Arjeplogs och Karesuando socknar medgäfves sådan rätt till tullfri införsel af vissa varor från Norge, att det verkliga behofvet i sådant hänseende blefve tillgodosedt, och det ville synas Kungl. Maj:ts befallningshafvande som skulle den kvantitet, för hvilken tullfrihet skäligen borde medgifvas, icke böra begränsas till lägre än 600 kilogram malen eller omalen spannmål, 50 kilogram socker och — förutom öfriga i gränstrafikförordningen upptagna, för denna gränsbefolkning till tullfri införsel nu tillåtna varor — andra varor till ett värde af sammanlagdt 50 kronor. En tullfrihet så begränsad skulle otvifvelaktigt icke föranleda missbruk, då det icke kunde blifva tal om inköp för annat än några familjers gemensamma behof.

Af enahanda uppfattning är tullkammaren i Piteå, därvid åberopande ett uttalande af gränssidaren i Jäckviks postering, samt kronolänsmannen i Karesuando distrikt, som dock icke närmare angifver stor-

leken af de varumängder, hvilka borde få på en gång tullfritt införas. Kyrkoherden i Karesuando anser, dels att nomadiserande lapp bör medgifvas rätt att tullfritt införa alla de varor, af hvilka han må hafva behof, dels att hvarje bofast bör tillåtas tullfritt på en gång införa intill 600 kilogram mjöl och socker samt andra varor till ett sammanlagdt värde af 30 kronor. Slutligen är tullkammaren i Luleå, under instämmande i ett yttrande af tullkammaren i Riksgränsen, af den åsikt, att utsträckt tullfrihet för Luleå tullkammardistrikts gränsbefolkning icke är af nöden.

Generaltull-
styrelsen.

Generaltullstyrelsen har i sin förenämnda skrifvelse den 16 december 1911 för egen del anført i hufvudsak följande.

Vid en sammanställning af de i de anförda yttrandena väckta förslagen funne man, att de i stort sedt innebure

dels inskränkning af området för tillämpningen af de i mom. a) af lagstadgandet medgifna *mindre* varukvantiteterna till en obetydlig del af gränstrakterna i norra Härjedalen och södra Jämtland,

dels ock speciella föreskrifter beträffande vissa gränstrakter om tullfrihet för större varukvantiteter än för närvarande vore medgifven, hufvudsakligen för spannmål, malen och omalen, samt socker och sirap.

Visserligen kunde emot en höjning af de tullfria varukvantiteterna anmärkas, *dels* att i nådiga förordningen den 30 maj 1890 angående Sveriges och Norges ömsesidiga handels- och sjöfartsförhållanden vidtogs en mera allmän sänkning af de tullfria kvantiteterna af de i dess 4 § omförmälda varuslag, tydligen af den i Kungl. Maj:ts nådiga proposition n:r 23 till 1890 års riksdag angifna anledning, att de förut medgifna större tullfria kvantiteterna uppgifvits hafva föranlett missbruk, *dels* också att i de gränstrafikförordningar, som utfärdats den 28 maj 1897 och den 16 maj 1906, nedsättning i de tullfria varukvantiteterna blifvit gjord beträffande vissa gränstrakter, däribland äfven för den norr om Medskogen belägna delen af Värmlands gräns mot Norge.

Den gjorda utredningen syntes emellertid ådagalägga, att gränsbefolkningen å vissa orter tillskyndades olägenhet af att icke få på en gång tullfritt införa större mängder af vissa varor än för närvarande vore medgifvet. Å andra sidan torde af utredningen uppenbart framgå, att någon rätt till tullfri varuinförsel icke borde ifrågakomma öfver den del af gränsen mot Norge, som vore belägen söder om Mitandersfors i Värmland, hvilken del — särskildt Strömstads tullkammardistrikt — anmärkningarna om missbruk egentligen torde hafva afsett.

Såsom förut blifvit antydt skulle ett bifall till respektive myndig-

heters förslag om rätt till införsel af de i mom. b) af § 5 tulltaxeförordningen medgifna *större* varukvantiteterna jämväl öfver ej mindre den del af gränsen mellan Norge och Värmland, som vore belägen norr om Mitandersfors, än äfven gränsen mot vissa uppgifna socknar i Jämtland medföra, att den i mom. a) af nämnda paragraf beträffande vissa delar af gränsen gjorda inskränkning af den tullfria varuinförseln till *mindre* kvantiteter endast komme att gälla för ett sammanhängande mindre gränsområde i norra Härjedalen och södra Jämtland, beläget mellan Ljusnebacken och Undersåkers sockens norra gräns. Under förutsättning af ett bifall till nyssberörda förslag, hade emellertid styrelsen funnit sig böra ifrågasätta, att föreskriften om inskränkning till de *mindre* kvantiteterna måtte upphävas jämväl beträffande sistnämnda gränsområde, hvars sammanlagda gränslängd, såvidt styrelsen kunnat beräkna, icke uppginge till 60 kilometer. Hvad beträffade den större delen af detta område, nämligen trakten utefter gränsen mot Undersåkers socken i Jämtland, hade styrelsen från tullförvaltaren i Östersund under hand inhämtat, att befolkningen därstädes borde i fråga om rätt till tullfri varuinförsel från Norge likställas med befolkningen i Jämtlands öfriga gränssocknar söder om Frostvikens socken. I fråga om de norr om Ljusnebacken belägna gränstrakterna i Härjedalen hade gränsinspektionen i Funäsdalen i ett telegrafiskt meddelande förklarat, att för närvarande inga särskilda skäl funnes, att icke dessa trakter borde beviljas samma förmåner beträffande tullfri varuinförsel från Norge som trakterna söder om Ljusnebacken.

Vid ett eventuellt genomförande af dessa förändringar skulle sålunda momentet a) helt och hållet bortfalla och de nuvarande bestämmelserna under momentet b) komma att representera regeln. Såsom undantag från denna skulle då inflyta de särskilda bestämmelser om ytterligare ökade tullfria kvantiteter af en eller annan vara, som med anledning af de olika förslagen i denna riktning kunde komma att beslutas beträffande viss trakt.

Gränsbevakningschefen i Dalsland, Värmland och Dalarna hade i sammanhang med sitt förberörda förslag om tillämpning beträffande gränstrakterna i Norra Värmland af bestämmelserna under momentet b) hemställt, att till förekommande af missbruk måtte stadgas, att rättigheten till den ifrågavarande tullfria varuinförseln skulle få åtnjutas uteslutande af den gränsbefolkning, som hade sitt fasta hemvist inom 20 kilometer från riksgränsen, samt att för erhållande af tullfrihet å medförda varor desamma skulle uppvisas för närmaste gränsridare eller gränsstation.

Emot gränsbevakningschefens förslag att rätten till åtnjutande af den utsträckta förmånen skulle inskränkas till den på 20 kilometers afstånd från gränsen fast bosatta befolkningen hade, på sätt nämnts, Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Värmlands län anförde, att en sådan begränsning syntes blifva rätt svår att i praktiken uppehålla och i hvarje händelse syntes något snåft affattad. Angående befogenheten af sistnämnda anmärkning vore naturligen styrelsen icke i tillfälle att afgifva något yttrande, men tydligt vore, att tillämpningen af den föreslagna bestämmelsen kunde vålla åtskilliga svårigheter. Därest för det nu afsedda fallet en dylik begränsning med hänsyn till bostadsort skulle anses erforderlig, syntes, då detta skulle innebära en nyhet uti ifrågasvarande lagstiftning, en undersökning böra verkställas, huruvida icke beträffande öfriga gränsorter en liknande inskränkning vore af omständigheterna påkallad. För egen del ansåge emellertid styrelsen ett system med dylik begränsning icke vara att förorda. Dels kunde däremot anmärkas, att det för befolkningen i en trakt, hvarest bostäder funnes såväl inom som utom det fastställda afståndet från gränsen, komme att verka orättvist och kunde anses innebära godtycke. Dels torde den däraf betingade kontrollen vara svår att åstadkomma, särskildt med hänsyn därtill att tullbevakningspersonalen i dessa trakter icke vore synnerligen talrik. Ett effektivt öfvervakande af en sådan bestämmelses efterlefnad skulle troligen nödvändiggöra ökande af antalet gränsridare.

I stället för att meddela dylika begränsande föreskrifter syntes snarare böra tillses, att bestämmelserna om tullfria varukvantiteter så afvägdes i förhållande till kommunikationsmöjligheterna såväl med Norge som inåt Sverige, att dessa bestämmelser icke innebure någon lockelse till missbruk. Då enligt styrelsens åsikt de föreslagna bestämmelserna icke kunde anses hafva en sådan innebörd, torde, med hänsyn därjämte till de redan nu i §§ 5 och 7 tulltaxeförordningen påbudna kontrollerna till förhindrande af missbruk af de gjorda medgifvandena genom varors införande för försäljning och dylikt, någon begränsning med afseende å boningsort icke böra stadgas.

Icke heller ansåge generaltullstyrelsen sig kunna förorda det af gränsbevakningschefen väckta förslaget om särskildt stadgande, att de af resande medförda varorna skulle uppvisas för närmaste gränsridare eller gränsstation. De ifrågasvarande bestämmelserna rörande gränstrafiken mellan Sverige och Norge innefattade nämligen icke undantag från de allmänna föreskrifterna i § 44 tullstadgan angående angifning af landvägen annorledes än å järnväg infördt gods, och enligt dessa föreskrifter ålåge det resande utan sådant stadgande, som

gränsbevakningschefen ifrågasatt, att angående varuinförsel göra anmälan hos vederbörande tullmyndighet vid gränsen.

Hvad härefter beträffade de i de inkomna yttrandena gjorda framställningar om rätt till tullfri införsel af större kvantiteter af vissa varor, än i § 5 b) tulltaxeförordningen nu vore medgifven, afsåge dessa framställningar följande platser, nämligen Dalarna, Härjedalen söder om Ljusnebäcken, Frostvikens socken i Jämtland, Västerbottens län samt Arjeplogs och Karesuando socknar i Norrbottens län. Såsom här redan blifvit anfördt hade emellertid gränsinspektionen i Funäsdalen tillkännagifvit, att inga skäl funnes, på grund af hvilka gränstrakterna i Härjedalen norr om Ljusnebäcken ej skulle beviljas samma förmåner beträffande tullfri varuinförsel från Norge som trakterna söder om Ljusnebäcken, och på denna grund hemställde generaltullstyrelsen, att en eventuell ökning af de tullfria varukvantiteterna vid införsel till dessa trakter måtte få gälla hela Härjedalen.

De varor, för hvilka ökning af de tullfria kvantiteterna blifvit begärd, vore i samtliga fallen spannmål samt, utom hvad anginge Dalarna, socker och sirap; vidare för Västerbottens län fläsk samt för Arjeplogs och Karesuando socknar i Norrbottens län ej särskildt nämnda varor till förhöjdt sammanlagdt värde af 50 kronor. Beträffande de höjda kvantiteterna hade yrkandena formulerats olika: sålunda hade i fråga om efternämnda orter tullfrihet begärts för följande varukvantiteter, nämligen:

Dalarna:

spannmål, omalen	300 kilogram,
» malen	300 »

Härjedalen:

socker och sirap, tillsammans	20 kilogram,
spannmål, omalen	300 » och
» malen	200 »

Frostvikens socken i Jämtland:

socker och sirap, tillsammans	25 kilogram,
spannmål, malen, i kvantiteter efter hvars och ens styrkta behof;	

Västerbottens län:

fläsk, alla slag, tillsammans	40 kilogram,
socker och sirap, tillsammans	20 »
spannmål, malen	600 »

Arjeplogs och Karesuando socknar i Norrbottens län:

socker 50 kilogram,
 spannmål, malen eller omalen, tillsammans 600 »
 andra varor, rörande hvilka tullfrihet icke särskildt stadgats, till
 ett sammanlagdt värde af 50 kronor.

I allmänhet syntes goda skäl hafva anförts för de särskilda yrkandena. Ett undantag härifrån utgjorde dock enligt styrelsens uppfattning Kungl. Maj:ts befallningshafvandes i Kopparbergs län hemställan om höjande för hela länet af de tullfria kvantiteterna spannmål till 300 kilogram för omalen och 300 kilogram för malen sådan. Denna hemställan hade nämligen, såvidt styrelsen af de inkomna handlingarna kunnat inhämta, högst obetydligt stöd af framställningar från kommunala och andra myndigheter i de särskilda orterna. Den enda trakt af Dalarna, för hvilken på grund af de inhämtade upplysningarna en ökning af den tullfria kvantiteten spannmål kunde ifrågasättas, skulle enligt styrelsens förmenande vara Idre kapellag, för hvilket kronofogden i Öfvan-Siljans fögderi hemställt om rätt att för hvarje hushåll på en gång införa 400 kilogram malen spannmål under vissa begränsande bestämmelser. För öfriga nu nämnda delar af gränsen syntes däremot af utredningen framgå, att den tullfria införseln af omförmälda varor borde medgifvas i större kvantiteter än de nu tillåtna, dock med undantag i fråga om fläsk, då den beträffande denna varas tullfria införsel gjorda hemställan icke syntes representera något mera allmänt önskemål.

I yttrandena hade i allmänhet anförts, att bifall till de särskilda förslagen icke skulle medföra fara för missbruk. Såsom styrelsen redan framhållit torde bästa garantierna emot missbruk ligga i bestämmelsernas rätta afvägande efter kommunikationsmöjligheterna, och då den gjorda utredningen icke gifvit styrelsen anledning befara, att förslagens genomförande skulle innebära ökad fara för missbruk, hade styrelsen, förutom hvad förut anförts, icke funnit något annat att ytterligare erinra emot förslagen, än att desamma syntes böra i möjligaste mån sammanjämkas till enahanda affattning beträffande de olika trakterna. I detta afseende hade det förefallit styrelsen lämpligt, om, efter den i flera af utlåtandena angifna grunden, att medgifvandena borde bereda möjlighet till införande på en gång af fullt lass utaf från Norge inköpta varor, bestämmelserna om de högsta tullfria kvantiteterna spannmål gäfves den af Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Norrbottens län föreslagna formen, eller »spannmål, omalen och malen, tillsammans

600 kilogram». Af socker och sirap syntes böra få tullfritt införas till Arjeplogs och Karesuando socknar 50 kilogram och till öfriga nu ifrågavarande trakter 20 kilogram samt därjämte till nämnda två socknar ej särskildt nämnda varor till ett sammanlagdt värde af 50 kronor.

I anslutning till hvad sålunda blifvit anfördt, har generaltullstyrelsen utarbetat förslag till förändrad lydelse af § 5 tulltaxeförordningen, hvarjämte generaltullstyrelsen, för den händelse hvad i den gjorda utredningen blifvit upplyst beträffande förhållandena inom Idre kapellag i Dalarna skulle anses böra föranleda liknande undantagsbestämmelser, som blifvit föreslagna angående det närmast norr därom belägna Härjedalen, äfven angifvit den modifikation af de föreslagna bestämmelserna, som i sådant fall vore erforderlig.

Slutligen har generaltullstyrelsen fäst uppmärksamheten därå, att, ehuru numera hvarje i tullverkets tjänst anställd person benämndes tjänsteman, styrelsen dock icke ur näst sista stycket af författningsförslaget borttagit de i paragrafen enligt dess nuvarande lydelse förekommande orden »eller tullbetjänt». Benämningen tullbetjänt förekomme nämligen på flera andra ställen i tulltaxeförordningen, beträffande hvilka i öfrigt någon anledning till ändringsförslag icke nu föreläge.

Den befolkning, som bor intill större delen af riksgränsen mot Norge, har genom traktens aflägsna belägenhet från den egentliga bygden på svensk sida och på grund af i allmänhet dåliga kommunikationer med svenska orter med lifligare samfärdsel svårighet att utan oskäligt dryga kostnader förse sig med sina lifsförnödenheter, om dessa skola tagas inifrån Sverige. Däremot äro förbindelserna med Norge ofta bättre och då på den norska sidan mera uppodlade och med goda förbindelseleder försedda bygder vanligen sträcka sig rätt nära intill gränsen, ställer det sig för den svenska gränsbefolkningen i regel betydligt billigare att göra sina uppköp på norskt område. För att icke denna möjlighet för gränsbefolkningen att till drägliga pris förskaffa sig sina oundgängligaste förnödenheter skall helt eller delvis tillintetgöras, har tullfrihet i viss utsträckning medgifvits vid införsel till sådana gränstrakter, som äro vanlottade på kommunikationsmöjligheter med det öfriga landet. Tullfri införsel får sålunda ske öfver de mera nordliga delarna af gränsen eller, såsom redan är nämndt, norr om Mitandersfors i Värmland, men endast om införseln sker annorledes än på järnväg, d. v. s. i allmänhet antingen å landsväg eller sjöledes på något af gränsvattendragen. Beträffande de kvantiteter, som få tullfritt införas, ha de bestämts med hänsyn tagen till gräns-

*Departements-
chefen.*

befolkningens behof, hvarvid man medgifvit större tullfria kvantiteter å sådana platser, där transportsvårigheterna varit större. Man har dock i hvarje fall sökt hålla beloppen inom sådana gränser, att fara för missbruk af den medgifna tullfriheten ej skulle uppstå, d. v. s. man har velat tillse, att beloppen icke fastställdes så höga, att det kunde löna sig att föra varorna vidare till orter, för hvilka förmånen af tullfri införsel icke vore afsedd och där de följaktligen kunde öfva menlig inverkan på afsättningen af inhemska tullskyddade varor. För att icke få alltför många olikartade föreskrifter, ha emellertid bestämmelserna om maximikvantiteterna, såsom förut antydts, inskränkts till två grupper.

På sätt Riksdagens förenämnda skrifvelse ger vid handen och den med anledning af densamma företagna utredningen till fullo bekräftar, har det emellertid visat sig, att stadgandena om de varukvantiteter, som få tullfritt införas, icke varit fullt lämpligt afvägda. Beloppen ha i ett flertal fall varit för snävt tillmätta.

Det af generaltullstyrelsen på grundval af den gjorda utredningen utarbetade förslaget till nya och för gränsbefolkningen å flera orter väsentligen förmånligare bestämmelser anser jag vara lyckligt funnet. Visserligen kunde möjligen ifrågasättas, att för en eller annan trakt något större förmåner borde medgifvas än som i förslaget skett, men i allmänhet synas icke några starkare skäl vara anförda för att gå längre än hvad generaltullstyrelsen förordat. Hvad särskildt beträffar Idre i Dalarna har det för denna landsdel af vederbörande kronofogde framställda yrkandet om viss ökning af den till tullfri import medgifna kvantiteten spannmål icke, såvidt åtminstone af utredningen framgår, att stödja sig på någon allmänare uppfattning om lämpligheten af en dylik ökad införsel. Hvad åter gäller en del andra trakter kunde kanske därvarande gränsbefolknings behof i och för sig motivera, att införselkvantiteterna för ett eller annat varuslag något ökades — jag syftar härvid närmast på vissa gränssocknar i Jämtland — men mot en dylik åtgärd talar den omständigheten, att faran för missbruk af förut antydd art här ingalunda kan anses utesluten. Om nämligen varubeloppen erhålla en mera betydande storlek, lär en tullfri införsel till vissa delar af den jämtländska tvärbanans och därmed sammanhängande kommunikationsleders trafikområde lätt nog kunna blifva ekonomiskt lönande.

På grund af hvad i ärendet förekommit får jag tillstyrka, att det af generaltullstyrelsen utarbetade förslaget till ändrad lydelse af § 5 tulltaxeförordningen förelägges Riksdagen till antagande.

Enligt senare delen af stycket a) i § 13 mom. 1 tulltaxeförordningen medgifves det undantag från den i förra delen af samma stycke fastställda minimikvantiteten vid export af varor, för hvilka tullrestitution enligt berörda moment utbetalas, att, då restitutionsberättigad vara utföres för proviantering af fartyg i Öresund under enahanda förhållanden med dem, då utländska, på frilager upplagda varor skulle vid dylik proviantering åtnjuta tullfrihet, fordran på visst minimibelopp af på en gång utfördt gods eftergifves. Den utvidgade rätt till tullrestitution, som enligt nyssnämnda stadgande sålunda finnes medgifven, lär emellertid icke, åtminstone under de senare åren, hafva begagnats. Det torde dock icke vara uteslutet, att, om en tullfri provianteringsrörelse får inrättas å andra orter än i städerna vid Öresund, förhållandena å dessa nya platser kunna vara sådana, att en dylik lättnad i rätten till tullrestitution för varor, som i provianteringsändamål utföras annorledes än från provianteringsfrilagren, komme att få praktiskt värde. Under sådana omständigheter och då, enligt hvad jag inbämtat, hinder från tullverkets sida icke möter att i tullrestitutionshänseende likställa provianteringsrörelsen å alla orter, där en tullfri sådan medgifves, har jag ansett nu ifrågavarande stadgande böra utvidgas att gälla vid utförsel för proviantering af fartyg af restitutionsberättigade varor från alla orter, å hvilka tullfri provianteringsrörelse, enligt hvad nu är eller framdeles varder stadgadt, får äga rum; och har jag i sådant syfte låtit utarbета förslag till ändrad lydelse af stycket a) i förevarande moment.

Ändring,
föranledd af
förslaget om
provianteringsfrilager.

Tulltaxeförordningen
§ 13 mom. 1.

På sätt jag i mitt anförande till statsrådsprotokollet för den 22 mars 1912 vid förordnande af förslag till förordning om frilager omförmälde, bör detta förslag äfven föranleda en ändring af restitutionsbestämmelserna i tulltaxeförordningen, så att intagning af varor å frilager blir i restitutionsafseende likställdt med utförsel till frihamn. Häraf påkalladt förslag till ändrad lydelse af § 13 mom. 6 i tulltaxeförordningen får jag nu anmäla.

Ändring, föranledd af
förslaget om
frilager.

Tulltaxeförordningen §
13 mom. 6.

I underdånig skrifvelse den 28 mars 1911 hade generaltullstyrelsen, sedan Kungl. Maj:t anbefallt styrelsen att utarbета och i vederbörlig ordning utfärda den i Riksdagens skrifvelse n:r 191 den 8 juni 1910 omförmälda varuförteckning till den af Riksdagen antagna tulltaxan, anmält, att under fortgången af detta arbete framstått önskvärdheten och i vissa fall nödvändigheten däraf, att i berörda taxa vidtoges åtskilliga ändringar i syfte att undanröja vissa svårigheter vid tolkningen af densamma; och hade styrelsen med sin berörda skrifvelse öfverlämnat

Förenklingar
tulltaxeförordningarna.

förslag till de enligt styrelsens åsikt sålunda erforderliga ändringar. Flertalet af dessa ändringsförslag blefvo på föranstaltande af min företrädare i ämbetet iakttagna i det förslag till förordning med tulltaxa för inkommande varor, som med anledning af den med Tyska riket den 2 maj 1911 afslutade handels- och sjöfartstraktaten förelades 1911 års riksdag och af densamma i allt väsentligt godkändes. Öfriga af generaltullstyrelsen föreslagna ändringar i tulltaxeförfattningarna blefvo af skilda anledningar icke vid samma tillfälle underställda Kungl. Maj:ts pröfning. Jag ber nu att få upptaga dem af dessa förslag, jag finner böra blifva föremål för åtgärd.

I sammanhang härmed torde böra behandlas generaltullstyrelsens underdåniga skrifvelse den 12 mars 1912. I denna skrifvelse har styrelsen gifvit tillkänna, att under tillämpningen af den tulltaxeförordning, som trädt i kraft den 1 december 1911, det framstått såsom önskvärdt och i vissa fall nödvändigt, att åtskilliga ändringar och kompletteringar däri vidtoges; och hade styrelsen fördenskull ansett sig böra till Kungl. Maj:t öfverlämna redogörelse för de enligt styrelsens förmenande sålunda erforderliga eller önskvärda ändringarna till den åtgärd, Kungl. Maj:t kunde finna desamma föranleda.

För de i dessa framställningar innefattade förslag, som jag nu går att förorda, kommer jag att i hufvudsak använda den af generaltullstyrelsen åberopade motiveringen, i den mån jag kan instämma i densamma.

*Tulltaxe-
förordningen
§ 4 mom. g).*

I tulltaxeförordningen § 4 mom. g) medgifves tullfrihet för instrument, redskap, verktyg och dylikt, som utöfvare af vetenskap, konst eller handverk i och för sådan utöfning på resa medför. I de fall, då nämnda artiklar med hänsyn till fraktförhållanden eller af andra skäl sändas såsom il- eller fraktgoods eller med annan särskild lägenhet, anser generaltullstyrelsen dem däremot ej kunna tullfritt utlämnas. Emellertid förmenar generaltullstyrelsen, att tullfrihet äfven under dylika förhållanden borde medgifvas, och finner såsom villkor för sådan tullfrihet vara tillfyllest en försäkran, motsvarande den som enligt mom. f) skall afgifvas för tullfri införsel af begagnade velocipeder m. m.

Då det synes vara riktigt, att här ifrågavarande artiklar få åtnjuta tullfrihet oafsedt den lägenhet, hvarmed de inkomma i landet, och då uttryckligt stadgande härom saknas i tulltaxeförordningen, anser jag mig böra biträda det af generaltullstyrelsen framställda förslaget till ändrad lydelse af förevarande moment, i hvilket förslag jag allenast vidtagit en obetydlig redaktionsförändring.

Liksom krita kunna äfven andra slag af hvit kolsyrad kalk, *Rubr. n:r 3.* exempelvis kalkspat eller marmor, som finfördelats, användas till färg. Nu gällande taxa upptager under rubriken n:r 3 kalkspat och annan kalksten, äfven malna, dit sålunda annan pulveriserad hvit kolsyrad kalk än krita skall hänföras.

I ett till generaltullstyrelsen afgifvet utlåtande nu har styrelsens tekniska biträde, doktor Å. G. Ekstrand, påpekat det olämpliga i, att ett finfördelat mineral, som till sina egenskaper och sin sammansättning vore alldeles enahanda med malen krita och sålunda tulltekniskt ej kunde skiljas från denna vara, blefve hänförlig till en rubrik, för hvilken stadgats tullfrihet, under det att för finfördelad krita skulle utgå tull med en krona per 100 kilogram, samt betonat nödvändigheten af, att hvit, kolsyrad kalk, malen, slammad eller fälld, i tullbehandlingshänseende jämnställdes med på nyssnämnda sätt finfördelad krita.

Af nu anförda skäl finner jag, i likhet med generaltullstyrelsen, att till rubriken n:r 3 bör fogas en anmärkning af följande lydelse: *Kalkspat och annan hvit kalksten, som pulveriserats till sådan finlek, att varan i förefintligt skick är användbar som färg, tullbehandlas som krita, malen, slammad eller fälld.*

Generaltullstyrelsen har rörande rubriken nr 90 m. fl. anført följande: *Rubr. n:r 90,*

»Beträffande rötter, icke ätbara, ej s. n., har tulltaxekommittén i *116, 132, 134 och 232.* sitt betänkande (sid. 367) anført, att de såsom pulveriserade hafva användning för tekniskt ändamål, och för den skull förordnat, att de måtte åtnjuta tullfrihet. I gällande taxa upptages bestämmelse härom i rubr. 127. Liknande bestämmelse har införts i rubr. 129 för blommor och blomdelar etc., andra slag. Då emellertid hvad tulltaxekommittén anført beträffande rötter i lika mån torde gälla äfven frön, andra slag, ej s. n. (rubr. 90), frukter och bär, torkade, andra slag, ej s. n., icke ätbara eller till prydnad användbara (rubr. 116), växter, ej s. n., torkade eller annorledes preparerade, andra slag (rubr. 132), kvistar och blad, naturliga, andra slag, ej s. n. (rubr. 134) samt bark, alla slag, ej s. n. (rubr. 232), hvilka samtliga såsom pulveriserade — då de icke kunna hänföras under någon af de i tulltaxan upptagna bestämmelser — torde komma att falla under rubr. 1325 med en tull af 15 procent af värdet, synas rubrikerna 90, 116, 132 och 134 böra kompletteras på så sätt, att orden *äfven pulveriserade* insättas — — —.» Tillika har generaltullstyrelsen förordnat, att enahanda bestämmelse infördes äfven i rubriken n:r 232.

De af generaltullstyrelsen här föreslagna bestämmelserna finner

jag mig böra förorda. Visserligen kan jag icke dela generaltullstyrelsens uppfattning, att samtliga ifrågavarande pulveriserade artiklar rätteligen böra, så länge de ej äro i taxan specificerade, hänföras till taxans sista, med en tullsats af 15 procent af värdet försedda slumprubrik, som är afsedd för mer eller mindre arbetade varor, hvilka icke kunna hänföras under någon af de i tulltaxan upptagna bestämmelser. Äfven om nämnda rubrik, som jämväl återfanns i de föregående alfabetiskt uppställda och jämförelsevis föga specificerade tulltaxorna, i dessa taxor måste ha kommit till en rätt vidsträckt användning, bör gifvetvis förhållandet blifva ett helt annat i en systematiskt anordnad, särdeles detaljerad taxa, där rubriken i fråga endast medtagits för att tjäna som en nödfallsutväg, den där endast undantagsvis får tillgripas. Enligt min mening bör rubriken numera tillämpas hufvudsakligen endast i sådana fall, då antingen tulltaxans ordalydelse lägger bestämdt hinder i vägen för varans hänförande under en annan rubrik eller taxan saknar bestämda föreskrifter och ett rubricerande af varan efter en specialrubrik skulle medföra ett i materiellt hänseende alldeles oriktigt resultat. I nu förevarande fall föreligga icke, såvidt jag kan finna, sådana omständigheter. För åtminstone flertalet af här berörda pulveriserade artiklar torde icke något hinder möta att hänföra dem till samma rubrik som den opulveriserade varan, de utgöra enahanda vara och hafva icke underkastats någon afsevärdare bearbetning. Den af generaltullstyrelsen till stöd för ett motsatt förfarande i viss mån åberopade omständigheten, att tulltaxekommittén för några likartade varuslag upptagit specificerade bestämmelser, lär ej kunna med säkerhet tillmätas någon egentlig betydelse för taxans tolkning i förevarande fall, ty införandet af berörda bestämmelser behöfver ej betyda mer, än att för dessa af kommittén kända varuslag kommittén velat insätta en uttrycklig föreskrift rörande deras tullbehandling, och det torde icke vara befogadt att beträffande andra varuslag utan vidare draga den slutsatsen, att utelämnandet af bestämmelse om pulverisering varit af tulltaxekommittén ovillkorligen afsedt att förhindra en pulveriserad varas hänförande till rubriken för den obearbetade varan. Ej heller kan i detta fall uppstå någon tvekan i tullbeskattningsafseende, då de pulveriserade varorna gifvetvis böra, såsom ock generaltullstyrelsen anser, likställas med de opulveriserade och sålunda komma i åtnjutande af tullfrihet. Jag anser sålunda, att äfven med bibehållande af tulltaxan oförändrad man i det stora hela kan vinna ett lämpligt tullbehandlingsresultat beträffande nu ifrågavarande artiklar. Då jag emellertid icke desto mindre biträder generaltullstyrelsens ändringsförslag, är det därför, att jag finner det för ernående af en likformig

tullbehandling vara af vikt, att tulltaxan i möjligast vidsträckta mån innehåller specificerade bestämmelser rörande tullbehandlingen af till import förekommande varor.

Då i läderremmar kunna ingå äfven andra ämnen än textilvaror, exempelvis metalltrådar, och då slangar af läder ofta äro försedda med kopplingar, synes en ändring af rubriken n:r 215 vara lämplig. I öfverensstämmelse med formuleringen af åtskilliga andra rubriker torde sålunda i förevarande rubrik orden »äfven i förening med spånadsämnen» böra utbytas mot »äfven i förening med annat ämne».

Rubr. n:r
215.

Till import lärer förekomma en vara, bestående af bomullsgarn med på galvanisk väg åstadkommet öfverdrag af metall, för hvilken vara icke finnes någon lämplig rubrik i tulltaxan. Då denna artikel närmast synes hafva karaktären af effekt- eller fantasigarn, föreslås, att den tullbehandlas som sådant garn och att till ernående af detta syfte anmärkningen till n:r 495, hvilken innehåller beskrifning å effekt- och fantasi-garn, gifves följande tillägg »äfvensom garn, på galvanisk väg öfverdraget med metall».

Rubr. n:r
495 med anm.

Polerduk lärer ofta inkomma i tillskurna stycken såväl med som utan sömnadsarbete. Jämlikt bestämmelserna i rubriken n:r 552 skall polerduk, som inkommer tillskuren i sådana stycken, att affall vid tillskärningen uppstått, äfvensom polerduk, fällad eller kantad, men utan sömnadsarbete, draga den i rubriken n:r 551 stadgade tullsatsen, 25 öre per kilogram, med tillägg af 10 procent å tullbeloppet.

Rubr. n:r
551.

Förekommer emellertid sådant sömnadsarbete, som *ej* utgör fällning eller kantning — såsom fallet är beträffande bimsar för slip-skifvor, använda inom skotillverkningen — blir varan att anse såsom sömnadsarbete och på grund häraf hänförlig till rubriken n:r 604 med en tullsats af kronor 3.50 per kilogram. Då en sådan tullsats måste anses oskäligt hög, jämförd med tullsatsen å själfva polerduken, och då veterligen intet skäl förefinnes för ett så högt tullskydd för det å varan nedlagda sömnadsarbetet, torde — jämväl med hänsyn därtill, att under afdelning VIII F icke införts någon rubrik upptagande »tekniska artiklar», motsvarande rubriken n:r 416 under afdelning VIII B, rubriken n:r 473 under afdelning VIII C och rubriken n:r 542 under afdelning VIII D — nyssnämnda rubrik n:r 551 böra erhålla följande förändrade lydelse: *Polerduk, såsom smärgel-, karborundum-, pimstens-, glas- och flintduk m. fl., jämväl i tillklippta, tillskurna eller utstansade stycken, med eller utan sömnadsarbete.*

Rubr. n:r
663.

Af tulltaxekommitténs motivering till rubriken n:r 614 (sid. 580), hvilken rubrik motsvaras af n:r 663 i gällande taxa, framgår, att rubriken afsetts att omfatta, förutom kapslar och kulor af porslin till kulkvarnar, ett antal till fajans- eller porslinsvaror ej hänförliga, för tekniskt bruk afsedda artiklar af s. k. stengods. Rubriken upptager emellertid äfven artikeln »sträckstenar» — plattor, som användas i glasbruken vid framställning af spegelglas — hvilka bestå af eldfast massa och ej af stengods och hvilka sålunda rätteligen böra hänföras till »arbeten, ej särskildt nämnda, af eldfast massa, oglaserade eller glaserade» (rubriken n:r 661). I rubriken n:r 663 synes därför den ändring böra vidtagas, att ordet »sträckstenar» uttages ur densamma.

Med hänsyn vidare till den omständigheten, att porslinskulor, afsedda till kulkvarnar, och kulor af porslin, hvilka användas exempelvis för slipmaskiner, äro af enahanda utseende och beskaffenhet, lär rubriken böra gifvas sådan affattning, att den kommer att omfatta jämväl sistnämnda slag af kulor.

Rubr. n:r
837.

Bestämmelsen i tulltaxeunderrättelserna § 1 mom. e), att till förgyllda, försilfrade eller med annan metall öfverdragna arbeten äro att hänföra sådana, som till någon, om ock ringa del, blifvit på sådant sätt bearbetade, torde i regel ej kunna tillämpas så, att om dylik ytbetäckning anbragts på någon sådan del af varan, som består af annat ämne än det, som »ger varan dess karaktär», d. v. s. efter hvilket varan skall tullbehandlas, ytbetäckningen i sådant fall får inverka på tullbehandlingen. Rubrikens n:r 837 bestämmelser om förgyllning, försilfring och förnickling afse emellertid tydligen ej endast klingor utan äfven fästen och andra delar till där upptagna stick- och huggvapen. Då sistnämnda delar merendels bestå af annat ämne än järn, torde ett förtydligande af bestämmelserna i fråga böra införas. I hufvudsaklig öfverensstämmelse med hvad generaltullstyrelsen förordat, vill jag föreslå, att till rubriken n:r 837 fogas en så lydande anmärkning: *Som förgyllda, försilfrade, förnicklade eller etsade anses varorna, äfven om sådan bearbetning förekommer allenast å delar, bestående af annan metall än järn.*

Rubr. n:r
1245.

För de i rubrikerna n:r 1125—1127 upptagna artiklarna har i en anmärkning införts bestämmelsen, att afdrag i vikten ej medgifves för askar, flaskor och dylikt emballage. Tulltaxekommittén har härmed — enär intet annat skäl anförts — tydligen afsett att underlätta tullbehandlingen af ifrågavarande artiklar, hvilka förekomma i detaljemballage af mycket varierande beskaffenhet. Då skäl synes föreligga att införa

en liknande bestämmelse för dextrinfabrikat, stärkelseklister samt dextrin- eller stärkelsehaltiga appreturmedel, som inkomma i flaskor, burkar eller askar, synes efter rubriken n:r 1245 böra införas en anmärkning af följande lydelse: *Afdrag i vikten medgifves ej för askar, burkar, flaskor och dylikt emballage.*

Nu gällande taxa innehåller ej särskildt stadgande beträffande sådana gamla och brukade husgeråds- eller andra lösörepersedlar, på hvilka bestämmelserna i tulltaxeförordningen § 4 ej äga tillämpning. Hvad beträffar gamla och begagnade föremål, hvilka äga antikvitets- eller konstvärde, torde gifvetvis ej heller någon bestämmelse erfordras. Ej sällan inkomma emellertid gamla och brukade gångkläder samt husgeråds- och lösörepersedlar, hvilka utgöra arf efter i utlandet afliden person eller gåfva från i utlandet bosatt anhörig och af beskaffenhet, att en tull, beräknad utan hänsyn till varans värde, skulle visa sig oskäligt hög. Beträffande dylika persedlar synes det stadgande, som inrymdes i rubriken n:r 123 i 1906 års taxa och upptog en tull af 15 procent af värdet för »öfriga inkommande gamla och brukade husgeråds- eller andra lösörepersedlar, alla slag, ej specificerade», ej utan olägenhet kunna undvaras; och synes därför i afdelning XVI mellan rubrikerna 1322 och 1323 böra insättas en rubrik af följande lydelse: *Husgeråds- eller andra lösörepersedlar, gamla och brukade och ej inkommande i den ordning, i § 4 tulltaxeförordningen sägs, därest ägaren på tro och heder skriftligen intygar, att de införas för eget bruk och ej i handelsafsikt — 100 kr. — 15 kr.*

*Husgeråds-
och andra lös-
örepersedlar,
gamla och
brukade.*

Beträffande § 1 mom. a) tulltaxeunderrättelserna har generaltullstyrelsen anført, att af berörda lagrum framginge ej med tydlighet, huru förfaras borde beträffande blandningsprodukter af tullfria beståndsdelar liksom ej heller beträffande sådana blandningar, där en beståndsdel vore underkastad värdetull och en annan viktull. Då emellertid i fråga om förstnämnda varors värde detta till största delen torde få anses ligga i de tullfria ingredienserna, enär blandningsproceduren i allmänhet vore en jämförelsevis enkel förarbetning, och beträffande de senare det i många fall torde komma att visa sig praktiskt omöjligt att beräkna en ingående beståndsdelens värde särskildt för sig, föresloges af generaltullstyrelsen ett tillägg till berörda moment af följande lydelse: »blandningar af uteslutande tullfria beståndsdelar blifva tullfria, och blandningar, i hvilka ingå beståndsdelar, underkastade dels värdetull och dels viktull, hänföras till rubrik 1325, såvida de icke innehålla sprit eller eter».

*Tulltaxe-
underrättel-
serna § 1
mom. a).*

Hvad angår tullbehandlingen af varor, utgörande blandningar af

tullfria beståndsdelar, vill jag erinra om hvad dåvarande chefen för finansdepartementet rörande denna sak anförde vid framläggande för 1910 års Riksdag af förslag till ny tulltaxa, hvilket förslag undergått granskning af kommerskollegium och generaltullstyrelsen. Enligt det förslaget åtföljande statsrådsprotokollet för den 25 februari 1910 yttrade sig departementschefen sålunda:

»Vid behandlingen af § 1 a) i förslaget till tulltaxeunderrättelser hafva ämbetsverken ifrågasatt, huruvida icke en förtydligande bestämmelse kräfdes rörande tullbehandlingen af varor, som utgöra blandningar af tullfria beståndsdelar. Ett särskildt stadgande i detta afseende torde dock icke vara erforderligt, då af kommitténs förslag oförtydbart lär framgå, att af tullfria beståndsdelar sammansatta varor, som i sitt sammansatta skick icke undergått annan bearbetning än den, som består i beståndsdelarnas blandning, ovillkorligen skola vara tullfria.»

Detta uttalande blef inom Riksdagen oemotsagdt; och då äfven jag finner den däri gjorda tolkningen af tulltaxan riktig, anser jag icke behöfligt, att i tulltaxeförfattningen intages något uttryckligt stadgande rörande tullbehandlingen af varor af nu ifrågavarande slag.

Beträffande åter frågan om tullbehandlingen af varor, i hvilka ingår en värdetull underkastad beståndsdel, anser jag densamma med fog påkalla en ändring i tulltaxeunderrättelserna. Med den uppfattning, som jag, enligt hvad jag tidigare angifvit, äger ifråga om olämpligheten att i nu gällande systematiska taxa hänföra varor till taxans sista slumprubrik (nr 1325), kan jag dock icke biträda generaltullstyrelsens förslag till frågans lösning. Det åsyftade målet eller förenkling i tullbehandlingen synes emellertid med fördel kunna nås, om föreskrift lämnas, att i händelse i varan ingår beståndsdel, som drager värdetull, varan i dess helhet skall tullbehandlas efter hvad som gäller för denna del. I denna riktning och med bibehållande af det af generaltullstyrelsen påyrkade undantaget för sprit- eller eterhaltiga varor anser jag § 1 mom. a) tulltaxeunderrättelserna böra ändras.

*Tulltaxe-
underrättel-
serna § 2
mom. 9).*

För de fall, då varor af olika slag, i fråga om hvilka i taxan stadgas, att vikten af visst emballage skall inberäknas i varornas vikt, inkomma i gemensamt dylikt emballage, bestämmer senare delen af mom. 9 i § 2 tulltaxeunderrättelserna, att emballagets vikt skall läggas till vikten af den *hufvudsakliga* bland dessa varor. Stadgandet i förra delen af samma mom. 9 innebär åter, att om en vara, som enligt tulltaxans bestämmelser skall vägas netto, inkommer förpackad tillsammans med en vara, för hvilken bruttoförtullning stadgats, emballaget skall vägas med

sistnämnda vara, huru oväsentlig del densamma än utgör af hela innehållet. Då en dylik bestämmelse uppenbarligen i många fall kommer att visa sig synnerligen obillig, och då det lär vara billigt, att hänsyn äfven här tages till det *hufvudsakliga* innehållet, synes i förra delen af mom. 9 böra införas ett stadgande i syfte att förhindra det gemensamma emballagets inräknande i vikten af vara, som utgör endast en oväsentlig del af innehållet. Generaltullstyrelsens förslag i denna del har jag, efter vidtagande af en formell omredigering däraf, ansett mig alltså böra biträda.

I underdånig framställning den 10 april 1911 har kautschuks- och guttaperkavaruaktiebolaget Kuntze & C:o anført följande:

Dykar-
dräkter.

»Då i den nya tulltaxan, som skall tillämpas från 1 nästkommande december dykeriapparater och delar därtill ej äro särskildt nämnda, få vi till förebyggande af missförstånd vid tullbehandlings i underdånighet anhålla, att följande detaljer måtte blifva hänförda till nedanstående rubriker:

206. Dykeriskor, bestående af läder med tjocka trä- & blysulor. Dessa skor, som kosta vid engelsk fabrik £ 2.—10.—0 per par med 10 procent återförsäljarerabatt, väga cirka 17 kilo per par.

594. Dykeridräkter, såsom uteslutande användbara för industriella ändamål.

För kompletta dykeriapparater och öfriga delar, förutom här ofvan anförda, torde tulltaxan hafva passande rubriker.

Inom Sverige finnes ingen tillverkning af dykeridräkter och dykeriskor.»

De i skrifvelsen anförda rubriknumren motsvaras i gällande taxa af numren 209 och 636.

Öfver denna framställning hafva till följd af nådig remiss kommerskollegium och generaltullstyrelsen den 21 april 1911 afgifvit underdånigt utlåtande, däri ämbetsverken framhållit, att dykardräkter med därtill hörande delar, för hvilka hvarken i 1906 års tulltaxa eller i den af Kungl. Maj:t den 4 juli 1910 fastställda tulltaxa funnes någon särskild rubrik upptagen, hade dittills tullbehandlats såsom redskap, ej specificerade, med en tull af 10 procent af värdet. Då en enhetlig tullsats för dykardräkter med därtill hörande hjälmar, skor med blytyngder, muddar m. m. torde böra bibehållas och inga som helst olägenheter försports med den berörda tullen af 10 procent af värdet, hemställde ämbetsverken, att en ny rubrik, hvilken lämpligen borde få sin plats efter rubriken n:r 531 i afdelning VIII G i tulltaxan af den 4 juli 1910, upptages så lydande:

Bihang till Riksdagens protokoll 1912. 1 saml. 154 häft. (Nr 195—196.) 5

Dykardräkter samt delar därtill såsom hjälmar, skor med blytyngder, muddar m. m. — 100 kronor — 10 kronor.

Med iakttagande däraf att rubriken n:r 531 i 1910 års taxa erhållit numret 569 i gällande taxa, synes mig den af ämbetsverken förordade bestämmelsen böra i tulltaxan införas.

Sockertullen.

*Tulltaxeförordn. § 13
mom. 1.
Rubr. n:r
158—160.*

I enlighet med det program för sockerbeskattningsens ordnande för en tid framåt, som uppställdes vid 1908 års Riksdag, böra från och med den 1 januari nästkommande år sockertullarna nedsättas med $\frac{1}{2}$ öre per kilogram och däraf påkallad jämkning ske af det i § 13 mom. 1 tulltaxeförordningen angifna restitutionsbeloppet för visst slags exporteradt socker. Då motsvarande ändring af sockertullbestämmelserna nästlidet år vidtogs i enlighet med en till Riksdagen aflåten nådig proposition (n:r 92), hade dåvarande chefen för finansdepartementet, på sätt inhämtas af det propositionen bilagda statsrådsprotokollet för den 17 februari 1911, till stöd för propositionen anført, bland annat, följande:

»I anledning af särskilda nådiga propositioner den 13 januari 1908 har samma års Riksdag dels antagit förordning angående ändrad lydelse af 1 § i förordningen den 11 oktober 1907 angående beskattning af socker, enligt hvilken sålunda antagna nya förordning — bortsedt från det socker, som tillverkas vid vissa råsockerfabriker i Östergötland och Västergötland samt på Öland och utlämnas till fritt bruk antingen omedelbart från samma fabriker eller från visst raffinaderi, hvarom särskild bestämmelse af Riksdagen antogs — för allt socker, som inom landet tillverkades eller dit infördes, skulle vid sockrets utlämnande till fritt bruk erläggas skatt med 16 öre för hvarje kilogram, dock att skatten skulle utgöra intill 1911 års utgång endast 15 öre och därefter intill 1912 års utgång 15.5 öre, allt för ett kilogram räknadt;

dels ock beslutat,

ej mindre att tullsatserna å nedannämnda slag af socker skulle utgöra följande belopp, nämligen:

å socker, raffineradt, alla slag, såsom topp-, kandi- och kak- samt krossadt eller pulveriseradt socker, 15 öre för kilogram,

å socker, oraffineradt, till färgen icke mörkare än n:r 18 af den i världshandeln gällande holländska standard, likaledes 15 öre för kilogram,

å socker, oraffineradt, till färgen mörkare än samma standardnummer, äfven om varan inkomme i upplöst eller flytande tillstånd, 10 öre för kilogram,

än äfven att den i § 9 i underrättelser om hvad vid tulltaxans tillämpning iakttagas bör under vissa villkor medgifna restitution af

tullmedlen vid utförsel sjöledes från stapelstad af raffineradt socker, topp-, kandi- och kak-, hvilket tillverkats inom riket af utländskt råämne, skulle utgå med 11 öre för kilogram sådant socker.

I öfverensstämmelse med detta Riksdagens beslut hafva i särskilda författningar den 23 juli 1908 bestämmelser i ämnet blifvit utfärdade.

Den skrifvelse, genom hvilken Riksdagen meddelade sitt omförmälda beslut, innehåller, bland annat, följande.

Beträffande tullsatserna hade Kungl. Maj:t föreslagit, att tullen för raffineradt socker och därmed likställdt slag af råsocker måtte nedsättas från nuvarande 17 öre till 14 öre för kilogram samt för annat råsocker från 11.75 öre till 10 öre för kilogram. Inom Riksdagen hade vidare af enskild motionär föreslagits, att tullen för sistnämnda slag af råsocker måtte i stället bestämmas till 9 öre för kilogram.

Riksdagen funne det vara riktigt, att skatteförhöjningen förbundnes med en till hvarje tid motsvarande nedsättning af tullsatserna och att alltså tullen å raffineradt socker från och med den 1 januari 1909 nedsattes med 2 öre eller till 15 öre för kilogram. Då enligt Riksdagens beslut skatten skulle ytterligare höjas den 1 januari 1912 med 0.5 öre, och den 1 januari 1913 med likaledes 0.5 öre, borde äfven samtidigt vidtagas en motsvarande sänkning af raffinadtullen till respektive 14.5 öre och 14 öre för kilogram.

I fråga om förhållandet mellan tullen å raffinad och tullen å råsocker ansåge Riksdagen i likhet med nyssnämnda motionär, att någon rubbning uti hvad som i detta afseende beslöts vid 1905 års Riksdag icke borde ske. Då raffinadtullen komme att sänkas, på sätt ofvan blifvit nämnt, skulle alltså råsockertullen den 1 januari 1909 nedsättas till 10 öre för kilogram, hvarjämte en nedsättning med 0.5 öre hvarje gång borde äga rum den 1 januari 1912 och den 1 januari 1913; och hade Riksdagen vidare förutsatt, att Riksdagen komme att i sinom tid på Kungl. Maj:ts framställning därom fatta beslut.

I fråga om ändring af § 9 tulltaxeunderrättelserna, ansåge Riksdagen, då råsockertullen jämväl af Riksdagen bestämts till 10 öre för kilogram, att nedsättning af restitutionsbeloppet till 11 öre för kilogram utfördt raffineradt socker likaledes borde tillämpas från ingången af år 1909. Emellertid borde naturligtvis i sammanhang med blifvande ytterligare nedsättning af råsockertullen tagas under ompröfning, i hvad mån, utöfver hvad nu bestämts, jämkning i restitutionsbeloppet borde vidtagas.

Uti infordradt gemensamt underdånigt utlåtande den 9 februari 1911 rörande den jämkning i berörda restitutionsbelopp, som kunde

betingas af ytterligare nedsättning af råsockertullen, hafva generaltullstyrelsen och kontrollstyrelsen anført, bland annat.

Ifrågavarande restitutionsbelopp, 11 öre för kilogram utfördt raffineradt socker, hade fastställts enligt sådan beräkning, att råsockertullen, 10 öre, multiplicerats med talet $\frac{100}{90.9}$, på sätt framginge af ett departementschefens yttrande till statsrådsprotokollet vid nådig proposition till Riksdagen (n:r 10) år 1908.

Enligt Riksdagens skrifvelse n:r 49 år 1908 förutsattes, att råsockertullen skulle sänkas med $\frac{1}{2}$ öre från och med år 1912 och med ytterligare $\frac{1}{2}$ öre från och med år 1913. Under år 1912 borde således restitutionen komma att utgå med $\frac{100}{90.9} \times 9.5$ d. v. s. 10.451 öre och från och med år 1913 med $\frac{100}{90.9} \times 9$ d. v. s. 9.901 öre.

Utginge man åter från det af Brysselkonventionen antagna raffinadutbytet 91.5, blefve restitutionen under år 1912 10.382 öre och efter ingången af år 1913 9.836 öre.

På grund af hvad sålunda förekommit hemställde ämbetsverken, att sådan jämkning af ifrågavarande restitutionsbelopp måtte vidtagas, att detsamma, med ledning af den sänkning i råsockertullen, som torde böra äga rum, bestämdes för år 1912 till i afrundadt tal 10.5 öre och för tiden därefter till jämnt 10 öre.»

Under återopande af den redogörelse för frågan, som återfinnes i detta anförande af min företrädare i ämbetet, är det min afsikt att föreslå, att tullarna å socker måtte från och med den 1 januari 1913 nedsättas med $\frac{1}{2}$ öre per kilogram samt att från och med samma dag det i § 13 mom. 1 tulltaxeförordningen angifna restitutionsbeloppet vid export af visst slags socker måtte bestämmas till 10 öre per kilogram.

**Socker-
skatten.**

I samband med nedsättning af sockertullarna inträder, såsom af det förut sagda framgår, en redan beslutad höjning af sockerskatten. För att denna skatteförhöjning skall kunna med säkerhet påräknas blifva redan från början fullt effektiv, torde särskilda åtgärder böra vidtagas. I och för säkerställandet af den vid innevarande års början inträdda höjningen af sockerskatten hade iakttagits vissa försiktighetsmått. Min företrädare i ämbetet yttrade i afseende härå till nyssnämnda statsrådsprotokoll för den 17 februari 1911, att han ansåge sig icke böra underlåta att fästa Kungl. Maj:ts uppmärksamhet därå, att, då det redan vore känt, att skatten å socker komme att höjas från och med den 1 januari 1912, man kunde befara, att anmälan af socker till beskattning dess-

förrinnan skulle komma att göras i större omfattning, än af det ordinarie dagsbehovet påkallades, och att alltså staten skulle komma att gå förlustig beräknad inkomst af skatten. Det skulle under sådana förhållanden kunna sättas i fråga att vidtaga särskilda åtgärder till förekommande af ett sådant utnyttjande af situationen till statens skada. Då departementschefen emellertid från svenska sockerfabriksaktiebolaget, som för närvarande vore innehafvare af alla de sockerfabriker i riket, som vore berörda af ifrågavarande skatteförhöjning, fått mottaga en af bolagets styrelse beslutad förklaring, att bolaget hade för afsikt att icke före 1911 års utgång till beskattning anmäla mera socker, än som motsvarade ordinarie dagsbehovet vid den tiden, funne departementschefen anledning saknas att vidtaga några sådana åtgärder.

Vid sockerbeskattningsfrågans härefter följande behandling inom Riksdagen nästlidet år väcktes rörande frågan om hvad som borde åtgöras, för att staten vid förhöjningen af sockerskatten icke måtte gå förlustig någon del af beräknad inkomst af skatten, en enskild motion, däri till ernående af berörda syfte föreslogs, att socker, som från fabrik blifvit uttaget till fritt bruk, icke finge förvaras i magasin eller nederlag inom fabriken område.

Beträffande den fråga, som sålunda berördes såväl i chefens för finansdepartementet nyssnämnda anförande som i omförmälda motion, yttrade bevillningsutskottet i sitt betänkande n:r 17, att äfven utskottet funne det angeläget, att betryggande åtgärder vidtoges till förebyggande af att vid höjningar af sockerskatten staten ginge miste om en del af den med skattehöjningen afsedda ökade inkomsten, därigenom att under den lägre skattesatsens giltighetstid större kvantiteter socker anmäldes till beskattning, än som motsvarade det ordinarie dagsbehovet. Detta mål hade motionären velat vinna genom ett tillägg till de bestämmelser i gällande sockerbeskattningsförordning, hvilka afsåge kontrollen.

Utskottet, som ansett sig böra inhämta sakkunnigt yttrande i denna fråga, hade i vederbörlig ordning införskaffat utlåtande i ämnet från kontrollstyrelsen, som, jämte erinran om den åtgärd, hvilken enligt hvad förut berörts blifvit af chefen för finansdepartementet vidtagen, tillika, med afseende å motionärens förmodan att den af honom föreslagna bestämmelsen icke skulle förorsaka sockerfabrikerna någon olägenhet, såsom sin mening uttalat, att det understundom skulle vålla stora svårigheter att bortföra sockret från fabriken omedelbart sedan det blifvit uttaget till fritt bruk. I sådant hänseende hade styrelsen framhållit, att såväl på grund af särskildt under hösten ej sällan rätt betydligt försenade ångbåtslägenheter, som ock, vid sockrets försändande med järn-

väg, till följd af att vagnar ej alltid genast kunde erhållas, sockret ofta måste i förväg uppvägas för att ligga i beredskap i och för lastning. Då vidare den ifrågasatta nya bestämmelsen endast vid de undantagstillfällen, då skatteförhöjning ägde rum, skulle vara till någon nytta för statsverket, men samma mål, på sätt chefen för finansdepartementet angifvit, kunde nås på annat sätt, ansåge kontrollstyrelsen förslaget för det dåvarande ej böra föranleda till någon åtgärd.

Äfven om, anförde utskottet vidare, ordnandet af ifrågavarande angelägenhet genom ett tillägg i gällande sockerskattelagstiftning principiellt syntes vara att föredraga, torde dock, i betraktande af hvad sålunda anförts, frågan icke kunna anses så utredd, att någon åtgärd från Riksdagens sida i motionens syfte då skulle kunna förordas. Utskottet, som naturligen förutsatte, att äfven med hänsyn till den höjning af sockerskatten, som skulle inträda den 1 januari 1913, åtgärder komme att vidtagas för tryggnad af statens härmed förbundna skatteintresse, föreställde sig emellertid, att därvid från Kungl. Maj:ts sida komme att ägnas närmare uppmärksamhet äfven åt de möjligheter, som kunde erbjuda sig för att oberoende af sockerfabriksaktiebolagets medverkan trygga statsverkets berättigade intresse i förevarande hänseende.

Bevillningsutskottets betänkande blef af båda kamrarna godkänt. Det är sålunda på grund af såväl sakens egen innebörd som ett uttalande från Riksdagens sida, som frågan om tryggnad af statens rätt vid sockerskattens höjning nu ånyo upptages till öfvervägande.

Den utväg, som i liknande fall vanligast tillgripes i andra länder, torde vara att pålägga den artikel, som göres till föremål för skatteförhöjning, en slags efterbeskattning, d. v. s. uttaga en särskild skatt å sådana partier af varan, som af de fiskaliska myndigheterna redan utlämnats till fritt bruk och vid tiden för skatteförhöjningen finnas hos enskilda. Endast mycket obetydliga partier — vanligen sådana om högst 10 kilogram — lämnas fria från denna efterbeskattning. Beträffande öfriga varupartier ålägges det innehafvarna af desamma att deklarerera partiernas storlek vid nyssnämnda tidpunkt, hvarefter med ledning af de utaf vederbörlig taxeringsmyndighet granskade deklaraionsuppgifterna efterbeskattningen utkräfvdes. Storleken af den skattesats, som tillämpas vid efterbeskattningen, bestämmes särskildt för hvarje gång och sättes till belopp, som står i lämpligt förhållande till den skatteförhöjning, efterbeskattningen afser att göra effektiv.

Ett förfarande af nu antydd art skulle emellertid icke vara att tillråda i här föreliggande fall. Här gäller ju att tillgodose statens kraf allenast gent emot en enda part, och det vore under sådana förhållanden

gifvetvis icke lämpligt att tillgripa en åtgärd, som skulle drabba icke blott nämnda part utan äfven och säkerligen i långt högre grad en stor allmänhet, d. v. s. alla, som innehade sockerpartier af någon betydelse. Hvad som här kräves är en åtgärd, som icke sträcker sina verkningar längre, än som erfordras för att afskära möjligheten för svenska sockerfabriksaktiebolaget att till förfång för staten draga en icke afsedd fördel af den till innevarande års slut gällande lägre sockerskatten. Åtgärden får dock uppenbarligen icke vara af beskaffenhet att lägga hinder i vägen för bolagets rörelse inom naturliga gränser.

I syfte att utfinna en för det afsedda ändamålet lämplig åtgärd har kontrollstyrelsen under hand anmodats att verkställa utredning i saken; och i följd häraf har jag från nämnda styrelse fått mottaga en den 22 mars 1912 dagtecknad, så lydande promemoria:

»Enligt hos kungl. kontrollstyrelsen förda sammandrag af inkomna rapporter utlämnades vid de fabriker, som nu tillhöra Svenska sockerfabriksaktiebolaget, under nedan angifna tider följande kvantiteter socker till fritt bruk, nämligen

Kontroll-
styrelsen.

	under december månad, kilogram	under oktober—december månader, kilogram
1907	7,801,456.0	27,220,506.0
1908	33,381,187.2	54,310,852.6
1909	8,194,935.0	31,459,553.1
1910	9,957,500.7	32,556,329.8
1911	7,149,245.8	22,342,601.0

Den starka stegringen år 1908 berodde därpå, att sockerskatten den 1 januari 1909 höjdes med två öre per kilogram. Sockerfabrikerna anmälde därför under december månad stora kvantiteter socker till uttagning, men läto sockret tillsvidare kvarligga vid fabrikerna. Detta kunde då gå för sig, emedan, såsom kontrollen då var ordnad, kontrollörerna öfvervakade och förde anteckningar öfver inläggningen af raffineradt socker på hvarje särskildt magasin; när tillverkaren anmälde sig ämna frigöra allt på ett visst magasin inlagdt socker, kunde alltså kontrollörerna genast, utan inventering, säga, huru mycket socker fanns i magasinet.

Numera öfvervakas icke det raffinerade sockrets intagning å de särskilda magasinerna på samma sätt. Det föres visserligen bok öfver inläggningen, men därvid begagna sig kontrollörerna af de uppgifter,

som lämnas dem af tillverkaren. Här af följer, att, om ett helt magasin skulle anmälas till frigörande, måste det där förvarade sockerförrådet inventeras, hvilken åtgärd skulle medföra såväl stort besvär som dryga kostnader för tillverkaren. Det finnes därför ingen anledning antaga, att tillverkarna vid den förestående skatteförhöjningen, som endast utgör ett halft öre per kilogram, skola tillvägagå på samma sätt som år 1908, nämligen anmäla hela magasin till frigörande i afsikt att låta sockret tillsvidare kvarligga å detsamma.

Ett annat sätt för tillverkarna att i någon mån tillgodogöra sig skatteförhöjningen genom att i förtid uttaga socker vore att utanför fabriken område lagra det sålunda uttagna sockret. Någon sannolikhet att detta skulle ske i större skala torde icke förefinnas, då flertalet fabriker sakna därtill behöfligt magasinsutrymme och det knappast torde löna sig att hyra dylikt; ofvananförda siffror visa ock, att uttagningen af socker under december 1911 trots den då förestående skatteförhöjningen var afsevärdt mindre än under föregående år.

Skulle det detta oaktadt anses nödvändigt, att åtgärder vidtagas mot en forcerad sockeruttagning, så vore enklaste sättet att bestämma, att under december månad endast ett visst belopp socker finge uttagas mot nu gällande skatt af 15½ öre per kilogram, men att för hvad därutöfver uttages skulle erläggas skatt efter 16 öre. Kontrollen häröfver kunde öfverlämnas åt kontrollstyrelsen sålunda, att därest styrelsen af de till densamma inkommande rapporterna för december 1912 funne, att från de svenska sockerfabriksaktiebolaget tillhöriga fabriker under sagda månad tillsammans till fritt bruk uttagits mera socker än det bestämda beloppet, bolaget vore skyldigt att på styrelsens anmaning till kungl. statskontoret inbetala, genom insättning å statsverkets giroräkning i riksbanken, en tilläggsskatt af ett halft öre för kilogram socker, börande denna inbetalning vara verkställd inom den i förordningen angående beskattningen af socker den 11 oktober 1907 5 § föreskrifna tid.

Beträffande storleken af det belopp socker, som skulle under december få uttagas mot nu gällande skatt, synes det vara lämpligt att utgå från ett medeltal af uttagen under de fyra åren 1907, 1909—1911 — året 1908 kan gifvetvis icke medräknas, enär uttagningen då var exceptionellt stor. Medeltalet för de fyra åren är 8,275,784.4 kilogram, men enär uttagningen under ett år, 1910, uppgick till nära 10 miljoner kilogram, torde medeltalet böra afrundas uppåt och det ifrågavarande beloppet bestämmas till åtminstone 9 miljoner kilogram.

Skulle mot detta förslag den invändning göras, att intet hindrade

tillverkarna att uttaga socker redan under november eller till och med oktober, så är detta visserligen sant, men det är alls icke sannolikt, att tillverkarna skulle så göra. Det framställda förslaget kan emellertid modifieras därhän, att ett högsta belopp för uttagningarna under de tre månaderna oktober—december fastställles. Då medeltalet för uttagningarna under dessa månader ofvan angifna år uppgår till 28,394,747.5 kilogram samt uttagningen ett år uppgått ända till 32½ miljon kilogram, synes beloppet böra bestämmas till 31 om icke 32 miljoner kilogram.

För sockerfabriken i Lidköping äro i år inga särskilda bestämmelser behöfliga, emedan för denna fabrik ingen skatteförhöjning inträder.»

Den af kontrollstyrelsen antydda utvägen att för årets sistå del fastslå en viss maximikvantitet, utöfver hvilken socker icke får till svenska sockerfabriksaktiebolaget utlämnas till fritt bruk annorledes än mot erläggande af en skatt lika hög som den, som gäller från och med nästa års ingång, finner jag innebära en god lösning af frågan. Om denna maximikvantitet fastställles till lämpligt belopp, bör statens rätt kunna blifva fullt säkerställd, och detta utan att den skattebetalande sockertillverkarens rörelsefrihet behöfver på ett för honom menligt sätt kringskäras.

*Departementis-
chefen.*

I betraktande däraf att den höjning af sockerskatten, som nu förestår, allenast skall utgå med 0.5 öre per kilogram och med hänsyn därejämte till hvad kontrollstyrelsen äfven i öfrigt anført rörande det mindre sannolika uti att skatteförhöjningen denna gång skall föranleda ökad uttagande af socker, synas restriktiva bestämmelser för sockeruttagningen behöfva gälla endast för en tid af en månad. Sålunda lærer vara tillfyllest att beträffande allenast december månad fixera den kvantitet socker, som af svenska sockerfabriksaktiebolaget finge uttagas till fritt bruk utan erläggande af högre skatt än den nu gällande af 15.5 öre per kilogram. Mot kontrollstyrelsens förslag att fastslå denna kontingent till 9 miljoner kilogram har jag intet att erinra.

Hvad beträffar den högre beskattning, som skulle drabba socker, uttaget utöfver den fastställda kontingenten, synes den lämpligen kunna anordnas så, att svenska sockerfabriksaktiebolaget tillförbindes att för allt inom riket tillverkad, skattepliktigt socker, som utöfver berörda kontingent under nästkommande december månad efter anmälan af bolaget utlämnas till fritt bruk, erlägga jämte den å sockret eljest belöande sockerskatten af 15.5 öre per kilogram jämväl en särskild tillläggsskatt af 0.5 öre per kilogram. Med hänsyn därtill att denna till-

Bihang till Riksdagens protokoll 1912. 1 saml. 154 häft. (N:o 195—196.) 6

läggsskatt skall tillämpas allenast helt kort tid och i en jämförelsevis begränsad omfattning, torde erforderliga närmare föreskrifter för skattens uttagande kunna i administrativ väg fastställas.

I enlighet med de grunder, jag här angifvit, har jag låtit utarbета ett förslag till bestämmelser i ämnet, hvilket förslag jag anhåller måtte få föreläggas Riksdagen.

Tid för ikraft-
trädandet.

De af mig här förordade ändringarna i tulltaxeförfattningarna torde samtliga böra blifva gällande från och med den 1 januari 1913. Hvad åter beträffar förslaget om särskilda bestämmelser rörande beskattningen af socker under december månad innevarande år lär det böra träda i kraft omedelbart efter utfärdandet.

Sedan föredragande departementschefen härefter uppläst i enlighet med de af honom uttalade åsikter affattade förslag ej mindre till ändrad lydelse af vissa delar af gällande förordning med tulltaxa för inkommande varor än äfven till förordning med särskilda bestämmelser angående beskattning af socker, som under december månad år 1912 efter anmälan af svenska sockerfabriksaktiebolaget utlämnas till fritt bruk, hemställde departementschefen i underdånighet, att Kungl. Maj:t måtte föreslå Riksdagen,

dels att besluta, att vissa delar af förordningen med tulltaxa för inkommande varor skulle erhålla den förändrade lydelse, det därutinnan framlagda förslaget innehölle, äfvensom att de förändrade bestämmelserna skulle tillämpas från och med den 1 januari 1913,

dels ock att antaga, att gälla från dagen för utfärdandet, nämnda förslag till förordning med särskilda bestämmelser angående beskattning af socker, som under december månad år 1912 efter anmälan af svenska sockerfabriksaktiebolaget utlämnas till fritt bruk.

Till dessa af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställanden och förslag behagade Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall; och skulle i följd häraf till Riksdagen aflätas nådiga propositioner af den lydelse, bilagorna litt. . . . till detta protokoll utvisa.

Ur protokollet:

Olof Ljungberg.